ہڑدے ئی تلار نوشکے

شونکار: عبدالرازق ابا بکی

ABC Certified

Phone: 081-2827824

Fax 081-2827825

دوشنبے 15 مارچ 2021ء | یکم شعبان المعظم 1442ھ | پنہ غاک: 04 | سال: 17 | تاک 238

براہوئی زبان اٹ شینک مروک آاولیکو ہڑدے ئی اخبار

نہاد: 05 روپئی

www.talarbrahui.com | http://www.facebook.com/talarpub | talarpub@gmail.com

نوشتوک نازمواری ..... شونگال 2

ناول ''منجق'' ناتنقیدی جاچ 3 ..... شاہین بارانزئی 2

حضرت ابراہیمؑ ..... عبدالحیات منصور 3

کورونا ئی ترندی دونیم ہزار کیس پارلیمنٹ ہاؤس بند

مچ آ ملک اٹ کورونا ناجم کیس آتا کچ شش لکھ پنج ہزار آن گدرینگا، 24 گھنٹہ ٹی ملک اٹ چل ہزار پنج سد کورونا ناٹیسٹ کنتگار، داتم اسکان بلوچستان اٹی 19 ہزار 206 بندغ کورونا غان زہمی مسنو

کورونا ناتالانی ناسوب ءِمون آتخسا پارلیمنٹ ہاؤس ءِمسہ دے اکن بند کنتگا، پبلک اکاؤنٹس وخصوصی کمیٹی تاغٹ دیوانک ہم منسوخ، 18 مارچ آن دفتری وخت وپاس 10 آن 4 بجہ اسکان مریک، اعلامیہ

اسلام آباد (آن لائن) ملک اٹی کورونا دین انا مسٹیکو چرترند مسنے، وو تدوک آ دے اسہ دے اٹی دا دین آن 32 مرک مسنو، وخت اس کہ 2 ہزار 664 پوسکن ءُ کیس مون آ بسنو، نیشنل کمانڈ اینڈ آپریشن سینٹر نا کنڈ آن برجا حساب آ تا رداٹ تدوک آ 24 گھنٹہ نا دے تیٹی ملک اٹی 40 ہزار 564 کورونا ٹیسٹ کنتگار، ہندن ملک اٹی داتم اسکان کوویڈ 19 ٹیسٹ آ تا کچ 94 لکھ 85 ہزار 702 مسنے، تدوک آ 24 گھنٹہ ٹی مچ آ ملک اٹی کورونا نا 2 ہزار 664 پوسکن ءُ کیس رپورٹ مسنو۔ ہراڑان پد کورونا ناجم کیس آ تا کچ 6 لکھ 5 ہزار 200 مسنے، سندھ 2 لکھ 61 ہزار 179، پنجاب اٹی اسہ لکھ 85 ہزار 468، بلوچستان اٹی 19 ہزار 206، خیبر پختونخوا اٹی 75 ہزار 725، اسلام آباد اٹی 47 ہزار 710، آزاد کشمیر اٹی 10 ہزار 952 وگلگت بلتستان اٹی 4 ہزار 960 بندغ ءِ کورونا مسنے، کورونا دین آن 32 بندغ زوال مسنو۔ ہندن ملک اٹی دا دین آن پک مرک آ تا کچ 13 ہزار 508 مسنے، پنجاب اٹی کورونا دین آن غٹ آن زیات زوال مسنو۔ ہراڑے دا دین آن زوال مروک آ تا کچ 5 ہزار 753 مسنے۔ داکان بیدس سندھ اٹی 4 ہزار 453، خیبر پختونخوا اٹی 2 ہزار 153، اسلام آباد اٹی 524، گلگت بلتستان اٹی 103، بلوچستان اٹی 202 و آزاد کشمیر اٹی 320 بندغ زوال مسنو۔ سرکاری حساب نا رداٹ کورونا نا اسہ ہزار 275 پوسکن ءُ ناجوڑ دا دین آن جوان مسنو۔ ہندن ملک اٹی داتم اسکان 5 لکھ 70 ہزار 571 بندغ کورونا غان دراخ جوڑ مسنے۔ ملک اٹی دا وخت آ کورونا نا 21 ہزار 121 فعال ناجوڑ اریر، ہرافتیان اسہ ہزار 805 بندغ نا حالیت نازرک پانتگک۔ کورونا نا ودوک آ کیس آ تا سوب آن پارلیمنٹ ہاؤس ءِ مسہ دے اکن بند کنتگانے۔ 18 مارچ ءِ سینیٹ وقومی اسمبلی سیکرٹریٹ پنجا درسد حاضری تون ملنگرہ۔ قومی اسمبلی سیکرٹریٹ نا انتظامیہ ناشخ انا کنڈ آن اسہ اسہ اعلامیہ اس جاری کنتگانے۔ اعلامیہ نا رداٹ کورونا نا گمانی تالانی ءِ تونگ کن قومی اسمبلی سیکرٹریٹ وسینیٹ سیکرٹریٹ نا دفتر آ تیٹی مسہ دے اکن بند کنتگ نا فیصلہ کنتگانے۔ اعلامیہ ٹی پانتگانے کہ قومی اسمبلی نا قائمہ، پبلک اکاؤنٹس ورخصوصی کمیٹی تاغٹ دیوان تے منسوخ کنتگانے۔ وخت اس کہ قومی اسمبلی دفتر ءِ 16 مارچ اسکان بند تخنگانے۔ اعلامیہ نا رداٹ سی ڈی اے ءِ جراثیم کش دارو تیان غٹ دفتر آ تے ڈس انفیکٹ کنتگ نا پارت کنتگانے۔ وکارندہ غاتے ہم کورونا وائرس نا چیدہ ناوڑ اٹ فوری ٹیسٹ کرفنگ نا پارت کنتگانے۔ 17 مارچ آن تعلقدار افسر آ تا المی اسٹاف ءِ آفس بٹنگ انگ کیرہ۔ و 18 مارچ آن دفتری وخت وپاس 10 آن 4 بجہ اسکان مریرہ، وخت اس کہ قومی اسمبلی سیکرٹریٹ اٹی داخلہ غاتے کن ماسک ءِ المی گوندنگانے۔ انتظامیہ غا زور شاغنگانے کہ کورونا پازیٹو کارندہ غاتا رپورٹ آ تے اسٹیبلشمنٹ برانچ آ تے راہی کنتگے، قومی اسمبلی سیکرٹریٹ نا کارندہ غاک دفتر اٹی ماسک بینر۔ قومی اسمبلی سیکرٹریٹ نا کارندہ غا تیا دُو دو خمب ہلنگ آرکھ خلنگانے۔

پی ٹی آئی ناچاگڑدی پالیسی تاجہانی کہول آستامنگ ءِ، وزیراعظم

اسلام آباد (آن لائن) وزیراعظم عمران خان پارینے کہ جہانی دنیا پی ٹی آئی نا چاگڑدی پالیسی ناسفت ءِ کنگ اٹی ءِ راجی رابطہ غاتا ویب سائٹ ٹوئٹر آ جہانی ادارہ ورلڈ اکانومک انا ویڈیو ءِ شیئر کرسا وزیراعظم نوشتہ کرے کہ پی ٹی آئی ناچاگڑدی پالیسی تا جہانی کہول آ ستاءِ کنگ انگ ءِ جہانی ادارہ کورونا دے تے ٹی سروز پاکستان نا ایکشن پلان ناسفت ءِ کرینے۔ ورلڈ اکانومک فارم ناکنڈ آن جاری کروک ویڈیو رپورٹ نا رداٹ پاکستان ماحولیاتی پالیسی تا بابت مثبت کنڈ آ ہتنگ اٹی ءِ پاکستان تینا توانائی نا 60 درسد وسیلہ غاتے 2030 اسکان قدرتی وڑاٹ گدریفنگ نا عزم کرینے' پاکستان نا غٹ کول پاور پراجیکٹ آتے بند کنتگانے و اوفتے ہائیڈرو الیکٹرک پلانٹ اٹ بدل کنتگانے' پاکستان جنگل نا باندات آ تیا ہم نمان کاریم کرینے ہرا کہ دا دوراٹ چاگڑدی گڑدانا برخلاف اسہ مثبت ءُ گام اسے' وزیراعظم عمران خان دا گام گیج آتے پی ٹی آئی حکومت ناسرسہی گوندانے۔

.....اسلام آباد: وزیر اعلیٰ بلوچستان جام کمال خان تون گورنر سندھ عمران خان اسماعیل اوڈ دہی کنگ اٹی ءِ

آرمی چیف نا دورہ لاہور، کور کمانڈر محمد عبدالعزیز بخیر کرے تے

راولپنڈی (آن لائن) آرمی چیف جنرل قمر جاوید باجوہ نا لاہور نا دورہ' ڈی اے گالف کپ چیمپین شپ انا گڈ یکو دوداٹ بشخ ہلک۔ پاک فوج انا شعبہ تعلقات عامہ (آئی ایس پی آر) نا رداٹ آرمی چیف جنرل قمر جاوید باجوہ لاہور نا دورہ ءِ کرے' لاہور سرمنگ آ آرمی چیف جنرل قمر جاوید باجوہ ءِ کور کمانڈر لاہور محمد عبدالعزیز بخیر کرے۔ آرمی چیف پریزیڈنٹ ڈی ایچ اے گالف کپ چمپئن شپ انا گڈ یکو دود اٹ بشخ ہلک' دود اٹ آرمی چیف نمان کارکڑ دنشان تروک آتے ٹی انعام بشخا وخت اس کہ آرمی چیف رایا فیئر ویز نا بناءِ ہم کرے۔

پٹرولیم مصنوعات نا نہاد آ تیٹی 5 روپئی اسکان ودنگ نا گمان

اسلام آباد (آن لائن) آئل اینڈ گیس ریگولیٹری اتھارٹی (اوگرا) پیٹرولیم نا نہاد اٹ ردوبدل کنگ نا سمری ءِ پیٹرولیم ڈویژن آ راہی کرینے' حوالی نا رداٹ ساڑی لیوی نا بنداوآ پٹرول پنج ونیم روپئی کیبن منتگ کیک وڈیزل نا نہاد اٹ پاو کم شش روپئی ودنگ نا گمان ارے' حوالی نا رداٹ داوخت آ اسہ لیٹر پیٹرول آ لیوی نا ساڑی کچ 12 روپئی 65 پیسہ واسہ لیٹر ڈیزل آ لیوی نا ساڑی کچ 12 روپئی 53 پیسہ ءِ' حوالی نا رداٹ اوگرا نا سمری آ پک فیصلہ ءِ وزیراعظم عمران خان وزارت خزانہ نا سلابت اٹ کیک۔

.....اسلام آباد: حوالکاری وزیر سینیٹر شبلی فراز و وزیر سائنس وٹیکنالوجی فواد چوہدری پریس کانفرنس کنتگ ءُ

کورونا پوزیشن ملکی فائدہ ءِ مون آتخسا لانگ مارچ کپ بنجائی وزیرک

پاکستان کھپے نا نعرہ قومی ءُ نعرہ اسے، ولے میاں جاوید لطیف نا بیان تیان مچ آ پاکستان نا است ہسون مس، نواز شریف بانی ایم کیو ایم جوڑ منتگ خواہک

نواز شریف و بانی ایم کیو ایم ہڑتوم آک 1985ء نا الیکشن نا ٹیکی ءُ، ہڑتوم آک داسہ لندن آن پدی ہنگ کپسہ، فوادر چوہدری، شبلی فراز نا پریس کانفرنس

اسلام آباد (آن لائن) بنجائی وزیرک شبلی فراز وفواد چوہدری اسک پارینو کہ اپوزیشن لانگ مارچ ءِ منسوخ کرسا ملکی فائدہ کن فیصلہ کے۔ پاکستان کھپے نا نعرہ قومی ءُ نعرہ اسے، ولے میاں جاوید لطیف نا بیان تیان مچ آ پاکستان نا است ہسون مسنے، نواز شریف بانی ایم کیو ایم جوڑ منتگ خواہ۔ نواز شریف و بانی ایم کیو ایم ہڑتوم آک 1985ء نا الیکشن نا ٹیکی ءُ، ہڑتوم آک داسہ لندن آن پدی ہنگ کپسہ، جاوید لطیف شطرنج نا مہرہ اسے، بیان اوڑان پارفنگانے۔ دا ہیت آ تا درشانی ءِ ہڑتوم آک پریس کانفرنس کرسا کریر۔ فواد چوہدری پارے کہ پاکستان کھپے نا نعرہ قومی ءُ نعرہ اسے، ولے میاں جاوید لطیف نا بیان تیا مچ آ پاکستان نا است ہسون مسنے۔ پی ٹی آئی سینئرل پنجاب میاں جاوید لطیف نا بیان تیا برانز نا پڑو کرینے، فواد چوہدری پارینے کہ جاوید لطیف نا سوچ اونا جندا نا اف، او شطرنج نا مہرہ اسے، اصل سوچ ہمیفتا ءِ۔ اونا پانگ کُس کہ نواز شریف والطاف حسین 85 نا سیاست نا ءُ، دا سیاسی بندغ افس، دا فتا مچ ءُ سیاسی وژن اس ہم اف۔ فواد چوہدری پارے کہ اینو اگہ پاکستان متوکہ تو جاوید لطیف نا سیاست ہم متوکہ۔ نواز شریف ءِ ہراخس خراس نا سُو کنگ نا شوق ءِ، اگہ بھارت اٹ مسکہ تو اودے کسفیرہ۔ دا بندغ آ تا نہاد بیرہ منشا نا گچین کاری ءِ۔ نواز شریف الطاف حسین جوڑ منتگ خواہک، او ہم پدی بفتنگ اٹی ءِ۔ نیب انا کنڈ آن مریم نواز نا ضمانت منسوخی نا درخواست دائر کنگ جوان ءُ گام اسے۔ نیب بایدے دا مقدمہ غاتے ڈُوالیر اسکان سر کے۔ اونا پانگ کُس کہ مریم نواز پدی لندن آ ہتنگ خواہک، ولے نن دادے ہتنگ کن الپنہ۔ مریم نواز نا اول باوہ ءِ بچفنگ نا مہم برجائس، داسہ لندن سر کنگ نا مہم برجا ءِ۔ اونا پانگ کُس کہ نئے نواز شریف، مریم نواز یا حمزہ شہباز ءِ جیل اٹی ہنگ نا شوق اف، دا بندغ آک ہرا کرپشن ءِ کرینو او الس نا خید خوار یک ءُ۔ دا پیسہ غاتے پدی ایتر کار۔ نا جان ءِ الر۔ ن لیگ و پیپلز پارٹی تون کیس آ تیا چ ءُ مذاکرات منتگ کپک۔ بنجائی وزیر سائنس اینڈ ٹیکنالوجی فواد حسین چوہدری پارے کہ لانگ مارچ میثاق جمہوریت نا خلاف ورزی ءِ۔ پی ڈی ایم لانگ مارچ ءِ منسوخ کے۔ جاوید لطیف شطرنج نا مہرہ ءِ۔ اصل سوچ ہموناءِ، ہرا بانی ایم کیو ایم جوڑ منتگ خواہک۔ داسہ دا ہڑتوم آک لندن آن پدی ہنگ کپسہ۔ نواز شریف بانی ایم کیو ایم جوڑ منتگ آن مست اونا ایسر ءِ ہم ہُرر۔ فواد چوہدری پارے کہ اپوزیشن حکومت نا مینڈیٹ ءِ امنا کرسا نن تون تولر۔ اپوزیشن برے تولن گچین کاری اصلاحات آ تیا ہیت کین۔ گچین کاری اصلاحات آ ہیت کین۔ اسپیکر گچین کاری اصلاحات آ تیا کمیٹی جوڑ کنگ کن تیار اُن۔ اگہ اپوزیشن حکومت نا مینڈیٹ ءِ امنا کے، حکومت ہیت وگپ اکن سنہر ینگوک اُن۔ او پارے کہ لانگ مارچ میثاق جمہوریت نا خلاف ورزی ءِ۔ ن لیگ و پیپلز پارٹی نا کماشی ٹی سیاسی فیصلہ ءِ تینا دوٹی ہلے۔ و پی ڈی ایم لانگ مارچ ءِ منسوخ کے۔ نم پلی بارگین کیرے یا لندن یا سوئٹزرلینڈ آ کارے، نا جان ءِ الیو۔ نم پاکستانی الس نا پیسہ غاتے پدی ایتر۔ مسکوہی وزیراعظم آ تنقید کرسا پارے کہ نواز شریف و بانی ایم کیو ایم 1985ء نا گچین کاری نا ٹیکی ءُ۔ نواز شریف و بانی ایم کیو ایم سیاسی ءُ بندغ افس۔

وزیراعظم نا آئینی موقف ءِ منوسر تو گچین کاری عیدار متوکہ، فواد چوہدری

اسلام آباد (آن لائن) بنجائی وزیر سائنس اینڈ ٹیکنالوجی وفاقی وزیر فواد چوہدری پارینے کہ وزیراعظم عمران خان نا آئینی موقف ءِ منوسر تو گچین کاری عمل آ سوچ چست متوکہ' آئین نارد اٹ شفاف گچین کاری کرفنگ الیکشن کمیشن نا زمواری ءِ' راجی رابطہ نا ویب سائٹ آ تینا کلہواٹ فواد چوہدری پارے کہ آئین نا آرٹیکل 218(3) اٹ فری اینڈ فیئر کانود نا رداٹ گچین کاری کرفنگ الیکشن کمیشن نا زمواری ءِ' کرپٹ پریکٹس ءِ تونگ آئینی مینڈیٹ ءِ' او پارے کہ سپریم کورٹ نا پرمان آن پد ہم ٹیکنالوجی کاریم اٹ انتگلو۔ وزیراعظم عمران خان نا آئینی موقف ءِ منارہ تو گچین کاری عمل آ سوچ چست متوکہ۔

مچ آ دنیاٹی کورونا کیس آ تا کچ 12 کروڑ آن گدرینگا

اسلام آباد (آن لائن) مچ آ دنیاٹی کورونا کیس تا کچ 12 کروڑ آن زیات مسنے و زوال مروک آ تا کچ 26 لکھ آن زیات مسنے۔ ورلڈ میٹر نا رداٹ دنیاٹی کورونا وائرس آن 9 کروڑ 65 لکھ آن زیات نا جوڑ دراخ جوڑ مسنو' بیرہ امریکہ ٹی کورونا کیس تا کچ 3 کروڑ آن زیات مسنے وخت اس کہ امریکی اخبار دعویٰ کرینے کہ امریکہ ٹی ہڑدے کورونا غان چ مف 1500 بندغ کہنگ اٹی ءُ۔ میڈیا رپورٹ آ تا رداٹ برطانیہ ٹی اسہ لکھ 25 ہزار و بھارت اٹ اسہ لکھ 58 ہزار آن زیات مرک مسنو وخت اس کہ فرانس اٹ کورونا نا جوڑ آ تا کچ 40 لکھ آن زیات مسنے۔

قزاقستان اٹی فوجی طیارہ سے شکست، 4 بندغ زوال

نور سلطان (آن لائن) الماٹی ٹی فوجی طیارہ لینڈنگ نا وخت آ شکست نا گواچی منتگ آن چار بندغ زوال مسنو' قزاقستان نا شارالماٹی ٹی فوجی طیارہ لینڈنگ نا وخت آ شکست نا گواچی منتگ نا سوب آن چار بندغ زوال و ارٹ ٹھپی مسنو' ہرافتے ہسپتال آ گدریفنگانے' فوجی طیارہ دارالحکومت نور سلطان آن الماٹی آ سرمسوس ہراڑے لینڈنگ نا وخت آ شکست نا گواچی مس۔ ایئر پورٹ انتظامیہ نا رداٹ لینڈنگ نا وخت آ جہاز آن مواصلاتی رابطہ کاٹ مسوس وخت اس کہ رن وے نا اخیر اٹ جہاز بھس مس' داسکان شکست نا سوب مون آ ہتنگ کتنے ولے جاست پاست برجا ءِ۔

شہزادا کبر نا سروکی ٹی مریم نواز نا برخلاف پٹیشن جوڑ کنتگا، عظمیٰ بخاری نا دوبہ

لاہور (آن لائن) مسلم لیگ (ن) پنجاب نا ترجمان عظمیٰ بخاری پارینے کہ شہزاد اکبر نا کماشی ٹی مریم نواز نا برخلاف پٹیشن تیار کنتگا۔ شہزاد اکبر جمعہ نا ن لاہور بریک بروک آ دے مریم نواز نا برخلاف پٹیشن دائر کنتگک' ولد اعمران خان نا شی پا ہک کہ نا نایب اتون چ تعلقداری اف۔ سلطنت عمرانیہ دو نیم سال آن پد ہم مریم نواز آن خلنگ اٹی ءِ۔ عمران خان پاکستانی تاریخ نا لغور انگا وزیراعظم پک مسنے' تینا کرسی ءِ بچفنگ کن مخالف آ تا مسٹر نثار تے دھڑ کو تنگ شکی گری اسے۔ مسلم لیگ (ن) پنجاب نا ترجمان عظمیٰ بخاری فردوس عاشق نا بیان آ ردعمل اٹ پارے کہ نیازی صاحب دزگیری و بندی تا دھڑ کو تیان حکومت سوگو آ خامنڈ مریک۔ مریم نواز ءِ اراوار بندی مسنے' عمران نیازی زندان اٹ ءِ ارانن ہم رہینگ انگ کپک۔ پر ہجوئی راگ نیب ءِ ذلت ورسوائی آن بیدس پین چ تتنے۔

پی ڈی ایم نا سروک دیوان پگہ سَے شنبے نا دے مریک

اسلام آباد (آن لائن) پاکستان ڈیموکریٹک سروک دیوان پگہ سَے شنبے نا دے مریک' دیوان اٹ 26 مارچ انا لانگ مارچ انا حکمت عملی ءِ گڈ یکو دروشم تنتگ نا فیصلہ کنتگک' حوال نا رداٹ پاکستان ڈیموکریٹک موومنٹ نا ہلہلہ ئی دیوان مولانا فضل الرحمان نا کماشی ٹی نیمروچ دو بجہ غا اڈ ہلیک' دیوان اٹ غٹ سیاسی جماعت آ تا سرکڑدہ غاک بشخ ہلیرہ' ہراٹی ملک انا سیاسی حالیت آ تیا سلابت کنتگک۔ چیئرمین و ڈپٹی چیئرمین سینیٹ نا گچین کاری تے ٹی بے سہی آ غٹ جماعت آ ک تینا تینا رپورٹ آ تے پیش کیرہ' چیئرمین و ڈپٹی چیئرمین نا گچین کاری ٹی ٹی دیوان مولانا فضل الرحمان نا کماشی ٹی ٹی ہم گڈ یکو دروشم تنتگک۔ حوالی نا رداٹ مولانا فضل الرحمان پی ڈی ایم جماعت آ تے اسمبلی تیان استیفہ نا سلاہ ءِ غٹ جماعت آ تیا سروک آ تیا راہی کرینے' پی ڈی ایم نا سروک سلاہ تسنے کہ لانگ مارچ تون او ارا اسمبلی تیان استیفہ ہم تنتگے' او پارے کہ استیفہ غاتون اوار لانگ مارچ حکومت ءِ زہمی کنتگ کیک۔

شعبان المعظم نا نوک خنتگا، شب برات 28 مارچ آ مریک

اسلام آباد (آن لائن) پاکستان اٹ شعبان المعظم نا نوک خنتگا' یکم شعبان 15 مارچ آ مریک۔ حوال نا رداٹ شعبان المعظم نا نوک خنتگانے و یکم شعبان 15 مارچ دوشنبے نا دے مریک' شب برات 28 مارچ آ مریک۔ شعبان المعظم نا نوک ءِ ہنگ کن بنجائی رویت ہلال کمیٹی نا دیوان چیئرمین رویت ہلال کمیٹی مولانا عبدالخبیر آزاد نا کماشی ٹی وزارت مذہبی امور اسلام آباد اٹ اڈ ہلک۔

بلوچستان نا ویل آتے ایسر کنگ کن گام گیج آتے ندکنتگے مطہر نیاز رانا

شونداری پروگرام تیٹی سلاہ ئی دیر فراوانی نا اسکیم آتے وخت آپوروکنگ ءِ پک کنتگے، چیف سیکرٹری نا دیوان آن تران

کمامدار آ تا کنڈ آن دیوان ءِ امن ایمنی، شونداری اسکیم، تعلیم وجانجوڑی ن اویل وگام گیج آ تیا حوال تسر

کوئٹہ (خ ن) چیف سیکرٹری بلوچستان مطہر نیاز رانا نا کماشی ٹی بلوچستان نا چندی ضلع غاتا الس ءِ مون تروک چندی وڑا نا ویل آ تے مون آ تخسا ویڈیو کانفرنس اس اڈ تنتگا، ہرا تیٹی ضلع دکی، ژوب، قلعہ سیف اللہ، شیرانی، بارکھان، موسیٰ خیل، مستونگ، سوراب، قلات وخضدار نا ڈپٹی کمشنر آ تنون اوفتا تعلقدار ضلع غاتا ویل و حالیت آ تیا ہیت وگپ کنتگا۔ دا وخت آ ایڈیشنل چیف سیکرٹری داخلہ حافظ عبدالباسط، سیکرٹری ایس اینڈ جی اے ڈی بلال احمد جمالی، سیکرٹری امپلیمنٹیشن محکمہ ڈٹ بندی وشونداری عبداللہ خان اسک ہم ساڑی نسر۔ بنا ٹی ضلع غاتا لس ویل آ ک، دن کہ امن و ایمنی، شونداری اسکیم، تعلیم و جانجوڑی نا ویل و اوفتا ایسری آ تجفنگا۔ اوکان پد چیف سیکرٹری انفرادی وڑاٹ دا ضلع غاتا حالیت و ویل آ تیا ہیت وگپ کرے۔ ضلع ڈکی ٹی معدنیات نا شخ ءِ مون تروک ویل آ تا ایسری کن مزور کار آ تا رجسٹریشن معدنیات آن تعلقدار غٹ باندات آ تا ڈیٹا نا شین تنتگ و تعلقدار کانود و ضابطہ غا تیا تجفنگا، و ترمیم کن ایڈیشنل چیف سیکرٹری داخلہ نا کماشی ٹی کمیٹی اڈ تنتگ و ایلو تعلقدار باندات آ تا سر تنتگ نا پارت کنتگا۔ ڈپٹی کمشنر ضلع شیرانی نا چکار کرفنگ آ شیرانی نیوٹاؤن اٹی کنوئی دیر انا ویل انا ایسری کن چیف سیکرٹری سیکرٹری امپلیمنٹیشن محکمہ ڈٹ بندی وشونداری ءِ پارت جاری کرے کہ شونداری پروگرام اٹی سلاہ ئی دیر فراوانی اسکیم آ تیا عمل آن مست گونڈ وختی ڈٹ جوڑ کنتگے، و اونا منظوری و دیر فراوانی کن فنڈ انا بست و بند کنتگے، تا کہ شیرانی ٹاؤن اٹی الس ءِ مون تروک دا بھلا ویل ءِ تونگ مرے۔

سینیٹ گچین کاری تیٹی ہر کس تینا بیرءِ ایلوڑان ہلک، پرویز خٹک

اسلام آباد (آن لائن) وزیر دفاع پرویز خٹک ایوان بالا (سینیٹ) نا چیئرمین و ڈپٹی چیئرمین نا گچین کاری تے ٹی اپوزیشن سیوت پاکستان ڈیموکریٹک موومنٹ (پی ڈی ایم) نا کٹفنگ آ ملنڈ کرینے۔ پرویز خٹک پارے کہ سینیٹ نا گچین کاری تے بھاز جوان ءُ گوازی اس مس' کل اسٹ ایلو آن بیر ہلکر وخت اس کہ ایلو مرحلہ ٹی (ن) لیگ پیپلز پارٹی آن بیر ہلک' او پارے کہ 7 ونٹ ڈائریکٹ شاغسا مسترد کرفنگا تا کہ سمجھ برے کہ جھلکہ امرایتر ہ' مولانا فضل الرحمان تون ہم درو کنتگا' کنے تو بھاز مزہ بس و دا گوازی مونی ہم کنتگک۔ اپوزیشن نا بابت وزیر دفاع مستی پارے کہ دا ہندا وڑ اسٹ ایلو ءِ خلیرہ ونن راگ ہرسا چس ہلینہ۔ او پارے کہ پی ڈی ایم مولانا ءِ ریفنگ اٹی ءِ' مولانا بایدے عقل کے و او پی ڈی ایم نا کماشی ءِ الئے' پگہ دادھرنا کن بسر تو مولانا ءِ نیمہ کسر آ الرہ۔ بات سلے کہ سینیٹ نا چیئرمین و ڈپٹی چیئرمین نا گچین کاری تے ٹی اپوزیشن پینل با تسوس و چیئرمین سینیٹ کن حکومتی اومیتدار صادق سنجرانی وخت اس کہ ڈپٹی چیئرمین مرزا محمد آفریدی سر سہب مسوسر۔

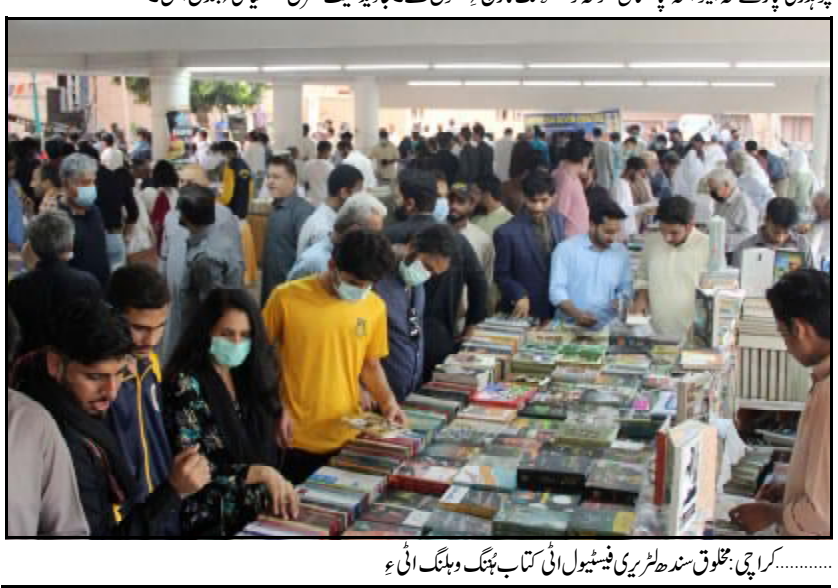

.....کراچی: مخلوق سندھ لٹریری فیسٹیول اٹی کتاب ہُنگ وہلنگ اٹی ءِ

سینیٹ گچین کاری ءِ آئین نا رداٹ عدالت اٹ چیلنج مفسہ انور منصور

سپریم کورٹ 2007ء اٹی فیصلہ سے ٹی پاریس کہ وونٹ بٹوک نا نیت آ شکبری اس پاش مرے تو وونٹ مسترد مریک

اگہ وونٹ آ تیا نشان اس لگے ہراڑان وونٹ درست مف تو او وونٹ مسترد مریک، مسکوہی اٹارنی جنرل

لاہور (آن لائن) مسکوہی اٹارنی جنرل انور منصور خان پارینے کہ چیئرمین سینیٹ نا گچین کاری تیٹی وونٹ مسترد منتگ نا معاملہ آئین نا آرٹیکل 69 نا رداٹ عدالت اٹی چیلنج کنتگ مفک۔ نجی ٹی وی چینل نا پروگرام تون ہیت و گپ کرسا انور منصور خان پارے کہ اگہ وڑ اسے ٹی وونٹ درست مف تو او مسترد مرے۔ اونا پانگ کُس کہ اگہ وونٹ آ نشان اس لگوک مرے ہراڑان وونٹ درست مف تو او وونٹ مسترد مریک۔ او پارے کہ آرٹیکل 69 نا رد اٹ معاملہ عدالت اٹی چیلنج کنتگ مفک۔ اونا پانگ کُس کہ سپریم کورٹ 2007ء اٹی اسہ کیس اسے نا فیصلہ ٹی پاریس کہ وونٹ بٹوک آ نا نیت اگہ وڑ اسے ٹی پاش مرے تو او دے مسترد کنتگ مریک۔ و 2013ء اٹی ہم اسہ کیس اسے ٹی ہندن ءُ فیصلہ اس تسوس۔ یات سلے کہ چیئرمین و ڈپٹی چیئرمین سینیٹ الیکشن نا گچین کاری تیٹی با تنتگ آن پد اپوزیشن نتیجہ غاتے امنا کنتگ آن نمن مسنے۔ اپوزیشن نا کنڈ آن دو بہ خلنگانے کہ چیئرمین سینیٹ الیکشن اٹی یوسف رضا گیلانی نا وونٹ غیر کانودی وڑاٹ مسترد کنتگا۔ دا رداٹ پیپلز پارٹی نا سینیٹر مصطفیٰ نواز کھوکھر پارے کہ جھیڑہ ٹی نتیجہ ءِ منہنہ۔ نن تون داسہ اِرا کسر ءُ، اسٹ تو دادے کہ صادق سنجرانی نا برخلاف ایوان اٹی بے پتی نا تحریک اتین، ایلو دا کہ نتیجہ ءِ سپریم کورٹ اٹ چیلنج کین۔

تلار
talarpub@gmail.com
پبلشر عبدالحفیظ الکریم پرنٹنگ پریس پٹیل باغ کوئٹہ خان شینک کرسا بیورو آفس 302 تھرڈ فلور یونیورسل کمپلیکس فیز-I جناح روڈ کوئٹہ خان تالان کرے

15 مارچ 2021ء

نوشتوک نازمواری

دنیا نا ایلوغم تیان چپ کہ تو بے آزندءِ امر پک کننگے، زند تیر کننگ کن پین ڈغار اسے نا پدرند اکن انت کننگے؟ ایسر نا کنڈ آ روان کائنات ءِ بچفنگ کن انت مرے؟ و داکان بیدس پین بھلا تغک کہ ہرا فتے داسکان نن خننگ نا ہم گیگ کتنن، نن تینا بولی ءِ سکرات آن بچفنگ نا جت پت اٹی اختہ اُن۔ دا راستکی تینا جاگہ غا کہ براہوئی ادب تون تعلقدار بھاز آک دا ہیت آن نمن ءُ، اوفک پارہ کہ براہوئی بولی ءِ ہچ ءِ خلیس اس مون تروک اف۔ ولے اصل راستکی دادے کہ براہوئی ادب ءِ ہر حوالہ اٹ خلیس آک مون تروک ءُ، وآزموندہ و پٹ و پول آتیان پدا ہیت انا پک متنگ نا گمان آک زیات ختنگرہ کہ براہوئی بولی ءِ اگہ ہندا حالیت آ اِلنگا تو داسد سال پین زندکننگ کپر وءِ۔ گڑتی نا ہیت دادے کہ دا بابت شعور تالان کننگ ہرا تپہ یعنی نوشتوک نا زمواری ءِ ہمو نا جند داڑان نمن ءِ، ہندن سیاسی پڑ آ ہم بولی نا بابت ہچکامی و بے پرواہی نا درشانی متنگ ءِ۔ بھاز آ نوشتوک آک ہرا فک براہوئی بولی نا بابت گڑتی کننگ ءُ، اوفک تینا نوشت آ تیٹی ہموکل سوب آ تون اوار ویل آ تیان پیش تمنگ نا کسر ہم رماغانو، ولے اصل ہیت دادے کہ براہوئی ادب نا بابت مرے یا اونا جندانا بقاء نا بابت، نوشتوک است ءِ بھلن کرینے توسنے، ہراڑان ویل آ تیان پیش تمنگ کن کسر نا گنجائشت آک کم مرساہنگ ءُ۔ دا راستکی ءِ ہم امنا کروئی تمک کہ براہوئی نوشت بیرہ ادب اسکان ءِ، ودا ادب نا آب اخس ءِ، دانا جاچ ءِ ہلنگ نا ہم گرج ارے، داکان بیدس براہوئی بولی داسکان علم انا بولی اس متنگ کتنے۔ براہوئی بولی نا اسہ بھلو ویل اس دا ہم ارے کہ اِرا لوز نوشتہ کروک آ دانشور و اِرا غزل نوشتہ کروک آ بھلو شاعر اس متنگ تون اوار بھلو ادیب اس ہم گوندنگ۔ ولدا ہندا کئے کننگ کہ بیرہ ہندا ہمو تپہ ءِ ہرا براہوئی بولی ءِ تمبہ تسنے، وخت اس کہ راستکی دادے کہ لس بندغ ہرا براہوئی بولی ٹی ہیت کیک، بولی نا کل آن بھلا تمبہ ہمودے، ہرادے براہوئی نوشتکار داسکان تینائی کننگ کتنے۔ گرج دا گڑانا ءِ کہ نوشتوک دا بابت تینا زمواری تے پوروکے، وکل آن بھلا زمواری دا بابت شعور ودی کننگ نا ءِ، دا ہیت داکان مست ہم پاتنگسا ہنانے کہ تانکہ نن تینا ردینک آتے امنا کپنہ، اوفتے ہلپنہ، ہمو وخت اسکان نن ویل آ تیان پیش تمنگ کپنہ۔ و دا است جمی کہ براہوئی بولی یا اونا ادب دنیا نا ایلو ادب و بولی تون ہم کو پہ ءِ، دا اسہ غلط فہمی اسے، گڑا دا غلط فہمی ءِ چٹفنگ نا گرج ءِ۔

ناول ''منجق'' نا تنقیدی جاچ (3)

شاہین بارانزئی

(10) ''زینب پارے ہلہ دے عمر بھر دِنا کاٹم نا پٹی مریک'' (پنہ 80) دا اصل اٹی دُن مریک ''مُچ آ زند دیر دِنا خن تا پٹی مریک۔''

(11) ''مگہ ای کلیم جان آ ہُراٹہ ہرا کنڈ آ خاچک'' (پنہ 115) اصل اٹی دا اردو نا محاورہ اسے ''دیکھنا یہ ہے کہ اونٹ کس کروٹ لیٹتا ہے؟'' اگہ دادے براہوئی ٹی پانگانے تو دُن پانگا کہ ''ای کلیم جان آ ہُراٹہ کہ اونا ہچ ہرا پہلو آ لیٹک / خاچک'' دن نن اصل بنتُن کہ ''فلانی ہرا کنڈ آ خاچک''

(12) ''منجق'' اٹی اسہ پین لوز اسے نا بدعت کننگانے دُن کہ ''ہنداڑے کلیم جان بس' کا کی' ہلہ امر کیسہ؟'' (پنہ 33)۔ ''مارای نا' کا کی' اُٹ'' شہناز پارے'' (پنہ 88) براہوئی ٹی تو لوز ''کا کی'' اف۔ البتہ اردو ٹی چُنکا مسٹر کن پانگنگ۔ ہندی ٹی چچی / چاچی ءِ کا کی پارہ۔ اگہ اردو استعمال کننگ تو ہمو اردو استعمال مرے ہرا کہ لس وڑ اٹ مریک امر کہ چچی / چاچی۔ کا کی نا لوز براہوئی پاروک آ تیکن اسُل بیگانہ ءِ۔

(13) ''منجق اٹی شعر اس ارے ولے اوٹی ہم اردو استعمال کننگانے دُن کہ

بھابی ءِ بش کہ اُراغان
بھابی نا تو کل خدا غا

''بھابی'' براہوئی نا شاری آ مخلوق اٹی داسہ منہ وخت اسے آن استعمال متنگ بنا کرینے۔ وخت اس کہ اونا جاگہ غا ''بھاجائی'' پانے سندھی نا لوز اسے، ولے براہوئی زبان اٹی بھاز ہُرے آن مستعمل ءِ۔ گیشتری خلقی آ مخلوق ہندالوز ءِ پانک۔

(14) ''فہمی حویلی ٹی پیہا، گڑ دءِ مون اس، راستیکو کلک نازی آ کاڈی آن بڑز خیال اسے'' (پنہ 23) حالانکہ کاڈی آن بڑز تو جوڑک مریرہ۔ جوڑتا نیام اٹی با مریک، با آن بڑز بامُس، بامُس نا دامون ایمون خنک، خن تیان بڑز بربانک آک۔ بربانک آ تیان بڑز پیشانی۔ ہندا پیشانی آ خیال مریک۔ خیال خلنگ نا اِرا مسخت مریرہ۔ اسٹ زیبائی کن۔ دا خیال پیشانی آ خلنگنگ۔ اگہ کلک آ تیا خلنگے تو ہڑ تو م کلک آ تیا خلنگنگ، اسہ کلک آ آخا۔ خیال خلنگ نا ایلو مسخت نت، دو یا جاگہ اس ہڈ اس ہُسون مرے ہموڑے خلیرہ، داٹی سُرمہ گڑ اس پین دار و شاغرہ۔

(12) جاگہ اس اسہ کڑدار اسے نا زیبائی نا نقشہ ءِ جوڑ کرسا نوشتہ ءِ ''فلک ناز جلیل تو خوشامدی کرے۔ ہندا وخت آ اسہ بڑز ءِ مسٹر اس اُراٹی بس۔ ہُشکن شپارک، خنک خُرُن، بامُس بڑز، چُنکا پیہُن آ دندان، دندان تا نیام اٹی شم، دو تا زیلک زیل رنگ خلوک، خیسُن ءِ سوٹ اس بینوک، پدا خیسُن ءِ سینڈل اس نت اٹی، راستیکو دوانا ہو راٹی خیسُن ناچلّو، خیسُن آ گد اس، خن تازی آ خیسُن رنگ انا مسکارہ خلوک، داچوک آ ناپن سیمائس'' (پنہ 71) داڑے چندی غلطیک سرزد مسُّتو۔ دُن کہ (i) ''خنک خُرُن'' خُرُن آ خنک ہچ ءِ وخت اس زیبائی نا نشانی جوڑ متنو، (دُن تو ہندوستان اٹی خرن آ خن ءِ بھاز آ جاگہ غا تیا زیبائی نا علامت اس پاتنگ، ولے بلوچ راج اٹی خرن آ خن اسُل زیبائی نا علامت اف) بلکن دا ''خُرُن خنی، پشی خنی، پیہُن خنی، بڈی خنی'' نا لوز آ ک کس ءِ شیف خلنگ کن پانگرہ۔ البتہ ''خیسُن خنی'' مڑدی نا نشانی اسے۔ وخت اس کہ زیبائی کن ''بھلا خنک، ڈلیدہ غا خنک، خماری آ خنک'' پانگنگ۔ مُست اناک دا ہم پارہ کہ ''قدانا کوتاہ، سینہ سَفا، چُٹک ریشی (گلّر) و خُرُن خنی'' نبیٔ نا دشمن ءِ۔ (ii) ''بامُس بڑز'' دا ہم زیبائی نا مثال اس اف، بلکن بلہ غاک دُن اِنگا تے ''مزہ بامُس یا ٹھوپی بامُسی'' پارہ۔ البتہ زیبائی کن ''شیفک اِنگا بامس'' پانگنگ۔ (iii) ''چُنکا پیہُن آ دندان'' انت مگہ دندان اسٹ ءِ۔ بندغ نا باٹی سی و دو دندان مریرہ، تو ہندا خاطر آن جملہ ہم جمع نا صیغہ اٹ منتگ بایدُس ''پیہُن آ چُنکا دندانک''۔ (iv) ''دندان تا نیام اٹی شم''۔ دندان تا شم ہم زیبائی اس اف بلکن دادے ''شمل دندانی'' پارہ، اوڑا ڈھری خلیرہ۔ زیبائی کن پارہ کہ خوار آن بار انگا دندانک'' (v) ''سینڈل اس نت اٹی'' سوال دا ودی مریک کہ مگہ سیما اسہ نت آ چرینگا کہ؟ اسہ سینڈل اس بینا کہ؟ دُن اف بلکن دُن مروسس ''خیسن آ سینڈل آک نت تے ٹی''۔ (vi) خیسُن آ گد اس'' گرامر نارداٹ دُن مریک ''خیسُن ءِ گد اس'' یا ''خیسن آ گد''۔ (vii) خیسن ءِ سوٹ اس بینوک، خیسن آ گد، خن تازی آ خیسُن آ رنگ انا مسکارہ خلوک'' داکل خیسُن انت اکن؟ خیسن آ رنگ انا پُچ، سینڈل یا پین سہت مسٹر ءِ برام نادے بیرفرہ۔ (ہرادے کہ ''شبِ عروسی'' یا ''سہاگ رات'' پارہ)۔ حالانکہ سیما تو لوک ءِ مسٹر اس لُس، بقول ''منجق'' (ناول) ہنداڑے جلیل اودے خنک اوڑا عاشق مریک اوکان پد اوفتا سانگ ہم مریک۔

(12) کتاب اٹی شعرانا منہ بندار یر ولے دا فتے نثر اٹی نوشتہ کننگانے۔ ولے دا ٹی تخلیق کارنا قصور اف بلکن کمپوزر و پروف ریڈر نا غبوجئ آن دُن منسے۔ شعرانا بند آ ک داوڑٹ ءِ:

''ہتم نامُد اٹی قلات گل گلزارے
پیر دستگیر نا دھال آ تا توارے
مراد بند آ ک کامبو خواجہ نا در بار آ
نوری نصیر خان نا شارے
شام نا وختا اوڑے لنگر تیارے
پیر دستگیر نا دھال آ تا توارے'' (پنہ 31)

اومیت ءِ کہ ''منجق'' ایلو ایڈیشن اٹی دا گڑاتا خیال تخنکو۔ ہر کتاب نا خوانگ آن پد ہندا اسہ تجویز ذہن اٹی بریک کہ براہوئی زبان نا اشاعتی ادارہ غاک دُن تینا تینا مسودہ کمیٹی تو جوڑ کرینو، بایدے دا فک تینا اصلاحی کمیٹی ہم جوڑ کیر۔ دا اصلاحی کمیٹی نا کاریم دا مرے کہ ہر مسودہ ءِ خوانر ہُرر اونا اصلاح ءِ کیر اوکان پد ادارہ نا حوالہ کیر تا کہ اسہ جوان و آب اٹو گڑاس شینک مرے۔

☆☆☆☆☆

داستان نا تاریخی اہمیت

محبوب شاہ

ادبی فلسفہ ٹی خلقی کسہ و داستان آ تا ہچ مذہب اس اف، دانئے ہندو ءِ نئے مسلمان۔ تینا حیثیت اٹ دا ہر وڑ انا قید و بند آن آ جوء، دا فک ہچ ءِ ملک و قوم اسے نا آہری افس۔ دا فتا حیثیت بشام و سویل نا چرک آ نبار ءِ، ہرا کہ ہر وخت چکسا کا ہک۔ دا چرک ہرا وطن آن گدرینگ، ہمو وطن نا مش تا زباد ءِ تینائی کیک، عظیم الشان صدیقی نوشتہ کرسا پانک:

ہندا زوت اٹ جرمن نا اسہ نیاڑی اس ہندوستان و جرمنی نا خلقی کسہ غا تا بارواٹ نوشتہ کرسا پارینے کہ دا ہڑ تو م آ ملک آ تا خلقی کسہ غاک اسہ ایلو آن بھاز خُرُک ءِ، واسہ وڑ ختنگرہ۔ انتئے کہ دا نیاڑی بھاز وخت آن ہندا تحقیق کننگ ءِ۔ چندی ملک آک اگہ او اسہ ایلو نا ہمسایہ افس ہم، اوفتا خلقی کسہ غا تا اسہ وڑ منتگ فریشانی نا ہیت اس اف۔ انتئے کہ دا دنیا اسہ وخت اسے آن اسہ خاہوت اس مسنے، و داٹی رہینگوک آ بندغ آک ہر وخت اسہ گرج، اسہ مجبوری سے نا سوب آن اسہ ایلو تون تعلق تخانو۔ وخت وخت اس کہ بدر آک ایلو وطن اٹ لٹ وپُل کرینو تو دا فک ہمو وطن نا نہادی آ ٹمڈی تون اوار اونا خلقی کسہ غاتے ہم پلانو درینو۔ ہراڑان ہمو ملک انا تاریخی آ باوہ پیرہ نا میرات ءِ بھس و بومبار کننگانے، حالانکہ دا خلقی کسہ غاک ہمو وطن نا انسان آ تا بنداوی خواست آ تا زیر اثر ودی مریرہ، ہرا ٹی اوفتا راجی، سیاسی، خلقی، تہذیبی، ثقافتی کسہ غاک اوار مریرہ۔ ہندن دا کسہ غاک فکر و عمل نا وڑ و ڈول اٹ تالان مرسا پنی مریرہ۔ ہندن انسان نا ذہنی و فکری و تہذیبی ارتقا تون اوار زیبا و گچین مرسا کارہ، اگہ دن متو کہ تو مخلوق ءِ دا فک داسکان انتئے دوست بسرہ۔

ہمو چناک ہرا کہ ہیت کننگ کپسہ، اوفک نکان تینا بلہ پیرہ لمہ باوہ غان خلقی کسہ بنگ کن چیہانٹ خلیرہ، ہندن انسان نا زند گدرینگسا، داخلقی داستان تیٹی ودکی برسا کا ہک۔ کرار کرار آ چناتا کسہ غاک، داستانک عشق و محبت نا کسہ و داستان تیٹی بدل مرسا کارہ۔ دنیا نا کل منظوم و منثور کسہ و داستانک ہندا انسانی فطرت و گرج انا اسہ ہندن گچین ءِ وڑ اسے ءِ، ہرا کہ بنداوی دوراٹ اسہ نہ اسہ وخت اس خلقی کسہ گوئی نا روایت تون گنڈوک مسنے۔ ہرا کہ کسہ گوئی و کسہ خوانی ءِ باقاعدہ اسہ فن اس جوڑ کرینے۔

خلقی داستان بنگ نا روایت آک ہنداخہ درمتکن ءِ اخس کہ انسان نا جند متکن ءِ۔ ہندن دنیا نا ہر زبان نا نثری ادب نا بنا داستان یا خلقی کسہ غان مریک، اصطلاح ٹی داستان ہمو کسہ کہانی تا ٹمڈی نا پن ءِ، ہرا ٹی تخیل نا کاریمک رومان نا رنگ آک و مافوق الفطرت نا وڑ وڈول آک اسہ ہندمرسا حیرانی و است خواہی ودی کیرہ، ہندن داستان تا تعلق اسہ ملک اسے آن اف، بلکن اونا عمل داری ٹی ہموکل گڑاک اوار ءِ، ہرا کہ روئے زمین آ تالان ءِ۔ داستان اٹ اسہ مرکزی ءِ کسہ اس مریک، یا اسہ داستان اٹ چندی کسہ غاک اوار مریرہ، ہرا نا تعلق داسہ غان زیات مست انا وخت اتون مریک، داستان نا پلاٹ غانڈ آ دسک آ نبار مریک ہندا اونا کمال ءِ۔

ہندن داستان آ تیٹی اسہ قوم و راج اسے نا زندانا پہلوک درشان مریرہ، دا کسہ غا تیٹی مخلوق یا قوم انا عقیدہ رسم رواج دو در بیدہ وڑ و ڈول آ تا درشانی مریک۔ دنیا نا ہر قوم انا ادب اٹی کسہ غا تا بھلو ہند اس ارے، خلقی کسہ غاک انگریزی ادب تون اوار ہندی فارسی ادب یا کہ یورپی ایشیائی ایرانی و ہندوستانی قوم آ تا ہر کس نا کہ مریر اوفتیٹی ہمو جاگہ، دوراری، عقیدہ رسم و رواج آک مریرہ۔ و ماتن غم خوشی تے نثری داستان نا دروشم اٹ درشان کیرہ، بلکن دا پانگ مریک اوفتا راجی زندانا درشانی خلقی کسہ غا تیان آسانی اٹ منتگ کیک۔

داستان آ تے اصل اٹ کسہ پارہ، ولے انگریزی ٹی دا فتے چار بشخ اٹ بشخا نو۔

Fable-1

ڈاکٹر جانسن پانک، دا اسہ بیانیہ اسے، ہرا ٹی حیوان یا بے جان آ گڑاک اخلاقی وڑاٹ بندغ آ نبار مریرہ، و انسان آ تیا نبار کاریم کیرہ۔

Myth-2

دا وَڑ انا داستان آ تیٹی عقیدہ و مذہب آ تیان بیدس دیو مالائی کڑدار آک بھاز زیات مریرہ۔ دا فتیان بیدس قدرتی وڑاٹ و مذہبی رسم و معاشرتی رواج آ تا آ دینک خننگ۔

Legend-3

داستانک بنداوی وڑاٹ تاریخی مریرہ، اسہ قوم اسے نا ایمانداری نا داستان اسہ پڑک اسے نا نافرمانی نا کسہ، اسہ ملک اسے نا بھکاری نا سوب آک اسہ حکمران اسے نا کسہ ہرا کہ ملک آ تے کٹانے، دا داستان تا خاص انگا سرحال آک مریرہ۔

Romance-4

عشق، مہر مریبت نا گواچی مروک آ کسہ غاک، مذہب و ایمان نا ہیت آک، رومانس نا داستان آ تیٹی ختنگرہ۔ اردو فارسی ناوڑاٹ اگہ بندغ ہُرے تو (Romance) اٹ داستان آ تا وڑک منظوم و نثری ہڑ تو م آ وڑ تیٹی دو بریرہ۔

نور الحسن نا ''نور اللغات'' اٹ داستان نا معنہ داوڑ نوشتہ ءِ، داستان نا معنہ یا مطلب ءِ کسہ کہانی، مرغن آ کسہ ءِ ہم پارینو۔

ہندن داستان نا تعریف ءِ کرسا حفیظ صدیقی نوشتہ کرینے:

''داستان اسہ خیالی و مثالی ءِ دنیا سے نا کسہ پانگنگ، ہرا ٹی مہر مریبت، مہم جوئی، سحر و جادو، وڑانا غیر معمولی آ عنصر آک اوڑ دہ ءِ دا مصنف آ تا آجو، آباد، زرخیز، تخیل نا تخلیق کروک ءِ وڑا اسے۔ داڑان بیدس داستان بھاز مرغن مریک، داٹی ایہن تو پلاٹ کسہ کسہ تون گنڈ نگسا کا ہک، ولے دا کل خیال و مثالی مریرہ۔ دا فتیٹی مہر مریبت، مہم جوئی سحر و جادو کون انگا گڑاک اوار مریرہ۔ مافوق الفطرت وڑانا کڑدار ک عشق و زیبائی تا رنگ آک ویل آ تا اسہ ایلو تون گٹ متنگ و ہنینی ٹی بیان کننگ داستان پانگنگ۔ ڈاکٹر قمر رئیس وڈاکٹر خلیق انجم نوشتہ کیرہ:

داستان اسہ ہندن ءِ دور اسے ٹی رواج اس جوڑ مس۔ ہر اوخت کہ سیاسی و تہذیبی وڑاٹ ہمو وخت زوال نا زمانہ پانگا کہ، انتئے کہ ہندن انگا زمانہ ٹی انسان زندانا چک و تاڑ آ خبت نا جہد، بے سہی، بے مرادی تیان تنگ مرسا ہندن ءِ وڑ ودی کرے ہرا کہ اوفتے فریشانی و بے وسی آن کشسا اونا روح ءِ خوش تخے ہرا کہ اونا خنوک آ تغ تے پوروکننگ و اونا پنوک آ است خواہی و ٹھپ آ تے جٹ اسے کن دار و درمان کے، و اوفتے دنیا نا ڈکھ و غم تیان آ جوکے۔

داستان آ تا بشخ آ تے جوڑ کننگ:۔

داستان آ تا بشخ آ تے داوڑ اٹی جوڑ کننگ:

1۔ پلاٹ:۔

داستان آ تیٹی پلاٹ اِرا وڑ انا مریک، اسہ وڑ ءِ تے اسٹ انگا پلاٹ پارہ، دن کہ داستان اسٹ یا چندی کڑدار آ تیان جوڑ مریک، ہرا کہ بیدس اڑاند آن پدریسہ پانگنگ۔ داستان اٹ نیام انا کسہ غاک داستان ءِ کمک تنگ کن اوار مریرہ۔ ارٹمیکو وڑاٹ پلاٹ بھاز مرغن مریک، داٹی پلاٹ نا اسہ مرکزی ءِ حیثیت اس مریک، داوڑ انا داستان اٹ ایلو چنکا چنکا کسہ غاک داستان نا دامون ایمون چرینگرہ، ایہن تو داستانک مرغن مریرہ، ولے پلاٹ اٹ کسہ نا تہٹی کسہ اس بریک، چنکا چنکا کسہ غاک زی پہ زی آ ٹو، ہندن دن انگا داستان اٹ ہچ ءِ اڑاند اس بفک۔ ہندن داستان تا پلاٹ اٹ خیر و شرانا چک و تاڑ مریک و اخیر اٹ داستان اٹ بہادر انگا بندغ یعنی ہیرو جنگ ءِ کٹک۔

2۔ مافوق الفطرت عنصر آک:۔

داستانک متکن مریر یا پوسکن اوفتیٹی مافوق الفطرت عنصر آ تا کڑدار المی ءِ، ہندن ہر داستان اٹی گڑانہ گڑاس دا عنصر آک خننگرہ۔ کل جہانی داستانوی ادب اٹ مافوق الفطرت عنصر آک بھاز زیات ءِ، دا اصل اٹ انسان آ تا است خواہی تا جوڑ کروک ءِ، داستان تیٹی مذہبی عمل و فعل پرستی تو ہم پرستی شرک پال بھاز زیات ءِ۔ جن و پری تا حوال براہوئی ادب تون اوار ایلو زبان تیٹی ہم ارے۔ داستان تیٹی جادو نا گڑاک جادو نا واقعہ و ویل آک طلسمی شار، طلسمی خزانہ غاک، دن کہ بھاز جاگہ بندغ خل اس جوڑ مریک، ولدا چندی سال اسہ بندغ اسے نا کمک نا گرج مریک تے، گڑا ہمو بندغ نا اسہ عمل اسے آن خل پدی بندغ اس جوڑ مریک۔ ہندن اسہ جاگہ اس بہادر انگا بندغ نا اسہ بوٹو اسے سرفنگ آن خزانہ غا تا کوک ودی مریرہ، ہندن چندی وار بہادر آ بندغ ءِ تغ اٹ بشارت ملک ہموعمل ءِ کننگ آن ہمو بندغ اسہ وار اتو بادشاہی سے نا خواجہ مریک۔ دن انگا واقعہ غاک گیشتری بندغی قیاس معلوم مریرہ، انتئے کہ ناممکن واقعہ غاک ممکن مریرہ۔

3۔ کڑدار:۔

داستان تیٹی گشتری بادشاہ، شہزادہ، امیرزادہ، سوداگرزادہ غا تا مڈل تپہ یعنی غریب آ مخلوق اوفتا خدمت گار مریک۔ کسہ غا تیٹی دا تہہ انا کسہ غاتے اسُل نشان تنتکپک، داستان آ تیٹی جن پری شہزادہ، بادشاہ نا مسٹر جنگ آ تا کسہ غاتے نشان تنتگنگ۔ داستان تیٹی زیبائی ءِ یوسف تون، عشق و مریبت ءِ لیلیٰ مجنون تون، غیرت و بہادری ءِ رستم و سہراب و عقل شعور ءِ ارسطو تون گنڈرہ، تاج الملوک مرے یا جان عالم یا کسہ ءِ باغ بہار نا اسہ درویش اس، کل انا کڑدار اسہ وڑ مریک۔ اصل اٹ نوشتہ کار ہیرو نا کڑدار ءِ تینا تخلیق اٹ تینا است خواہی نارِداٹ جوڑ کیک۔

(برجاءِ)

'ساہدار' تا علم

اسرار احمد یار

علم حیوانات (Zoology) اِرا لوز آن جوڑ ءِ۔ دا نا معنہ حیوان آ تا بارو اٹ خوانگ مریک۔ دا سائنس انا اسہ بھلو بشخ اسے۔ بائیولوجی نا مطلب دادے کہ زندہ غا ساہدار تا بارواٹ خوانگ و اوفتا بابت سجفنگ۔

علم حیوانات سائنس نا اسہ بھلو بشخ اسے۔ او سائنسی بنداو آتے سوگو کننگ اٹ کمک ایتک۔ ہندا سوب ءِ کہ اینو انسان سائنس نا بابت بھلو سرسہی دوئی کرینے۔ بائیولوجی انسان آ تا میرات پانگ مریک۔ او ساہدار تا درجہ بندی نارِداٹ اوفتے بشخ و پانٹ کرینے۔ اینو ساہدار تا اسہ پڑک اس ایلو پڑک اٹی منتگ کپک۔ اگہ مس گڑا اودے نسخان ہرفوئی تمک۔ غٹ ساہدارک درجہ بندی نارِداٹ تینا زند اتون گنڈوک ءِ۔ ہر ساہدار نا زند، وکن خور ایلو ساہدار تیان جتا ءِ۔ انسان اینو ساہدار تا زی آ خوانگ اوفتے درجہ تنتگ نا رِد اٹ اہم ءِ کڑدار اس ادا کننگ ءِ۔ علم حیوانات زندانا ایلو بشخ آتے ٹی بھلو کڑد اس ادا کیک۔ او کشت وکشار، جانجوڑی، دارو، درمان، ساہدار تا جانجوڑی، جنگلی حیات، کل اکن کمکار ءِ۔

علم حیوانات انسان تون گنڈوک ءِ۔ اینو انسان تینا زندانا گرج آتے علم حیوانات آن پوروکننگ ءِ۔ انسان تینا کننگ، بیننگ ءِ علم حیوانات نا رداٹ پوروکننگ ءِ۔ انسان نا کل آن بھلا 'جنس' انا نا جوڑی اینو علم حیوانات نا دو آن چٹنگ ءِ، علم حیوانات بائیولوجی نا اسہ بھلو شاخ اسے۔ علم حیوانات نا اہم انگا شاخک داوڑ ءِ۔

ایکولوجی Ecology:

دا علم حیوانات نا ہمو بشخ ءِ ہرا ٹی نن ساہدار تا و اوفتا چاگڑ دا تون تعلقداری نا بارواٹ خوانہ۔ یعنی اسہ ساہدار اس چاگڑد تون تینے امر اوار کیک، و ہرا وڑاٹ تینا کن خور ءِ پوروکیک۔

امبریالوجی Embryology:

دا علم حیوانات نا ہمو بشخ ءِ ہرا ٹی ساہدار و انسان آ تا چنا تا بارواٹ خوانگ، و شرف دوئی کننگ۔ یعنی اسہ انسان یا ساہدار اسے نا چنا اخہ وخت اٹی رُدک۔ علم حیوانات نا دا شاخ اٹی انسان آ تا چنا نا نا جوڑی تا بارواٹ ہم خوانگ۔ کہ اوفتے چنکی ٹی ہرا ہرا نا جوڑی مریک۔ و او نا جوڑی تا درمان ہرا وڑاٹ مریک۔

جینیات Genetics:

دا علم حیوانات نا اہم ءِ بشخ اسے۔ داٹی انسان نا خُونی وراثت نا بارو اٹ خوانگنگ، یعنی لمہ باوہ نا نیمہ غان چنا غا ہرا ہرا جوانیک، یا نزور یک گدرینگرہ۔ اگہ لمہ باوہ ءِ خدانخواستہ اسہ نا جوڑی اس مس۔ ہندا نا جوڑی اوفتا چنا تسکان اوفتا جینز اٹ کا ہک۔ علم حیوانات نا کمک اٹ نن ہمو نا جوڑی تا جوان وڑاٹ درمان ءِ کننگ کینہ۔

فزیالوجی Physiology:

علم حیوانات نا دا ہمو بشخ ءِ ہرا ٹی زندہ غا گڑاءِ، یعنی انسان و ساہدار آ تا کن خور نا بارواٹ خوانگنگ۔ یعنی اسہ انسان اس اگہ اسہ گڑاس کُنے تو او ہمو گڑاءِ اخہ وخت اٹی ہضم کیک۔ و او نا کمک اٹ انسان ءِ اخس وَس و واک دوئی مریک۔

ماہی گیری Fisheries:

دا علم حیوانات نا ہمو بشخ ءِ ہرا ٹی نن ہمو چنکا چنکا ساہدار، پھل آتے و ایلو ہمو گڑاتا بارواٹ خوانہ، ہرا دیرا ٹی ء۔ یعنی all aquatic organism آ تا علم۔ کہ اوفک تینا نسل آتے ہرا وڑاٹ مونی دیرہ۔ اوفتا نا جوڑ یک انت انت ء۔ داغٹ و پین ہنداڑ تون تعلقدار علم و اوفتا بشخ آتے خوانگنگ۔ یعنی او فتے ٹی داغٹ ارِیر۔

ہرپیٹالوجی Herpetology:

دا بشخ اٹی ہمو ساہدار تا بابت خوانگنگ، ہرا دیر و بارن ہڑ تو م انگا جاگہ غا تیٹی مریرہ۔

ہورنیتالوجی Ornithology:

علم حیوانات نا دا بشخ اٹی چک آ تا بارواٹ خوانگنگ۔

میمولوجی Mammology:

علم حیوانات نا دا بشخ اٹی پاٹی آ ساہدار تا بارواٹ خوانگنگ۔

بولی نا باہ ٹی چاہندار آتا خیال آر

اقبال ناظر

تدوکا وخت انا بولیک ہرا اینو تاریخ نا بشخ اس جوڑ مسٹو۔ تینا جاگہ غالسانیات نا ماہر آک دنیا ٹی ساڑی بولی تا گونشت ءِ ہم خڑوک خڑوک ہفت ہزار پارہ۔ یعنی کروڑ آ بندغ آک اینو ہم ہزار آ بولی تیٹی نہ بیرہ ہیت وگپ کیرہ بلکہ دافتیان گیشتر نوشت وخوان نا ہم ذریعت اریر۔ بے شک دا اسہ بھاز بھلو گونشت اسے۔ ہرادے پایان کننگ نہ بیرہ اسہ مشکل ءِ کاریم اسے بلکن داخہ در بھلو کچ اسے ٹی ساڑی بولی تا باروات اسٹ اسٹ آ وجتا جتا معلومداری و چاہنداری دوئی کننگ اوڑان ہم زیات مشکل ءِ۔ ہنداسوب آن بولی نا ماہر وزانت کار آک دارد اٹ آسانی ودی کننگ کن وخت اتون اوار اوار تینا تینا وڑاٹ منہ بولی ءِ اسہ کڑدہ سے ٹی اوڑدہ کرسہ اسہ خاہوت اسے نا پن آ اوار کننگ آن گڈ ہندا بنداو آ اوفتا تاریخی، علمی وسائنسی جاچ ءِ ہلنگ نا کوشت کرینو۔ بولی تے کڑدہ وکڑدہ غان گڈ خاہوت آ تیٹی بشخوک آ ڈٹ وڈول ءِ لسانیات نا بولی ٹی بیانیہ لسانیات و تقابلی یا تاریخی لسانیات نا پن تننگانے۔

بیانیہ لسانیات نا رداٹ بولی تا وار پہ وار ردوم نا جاچ و تقابلی صورت آن ودی مروکا حالیت و بنداوی اصول آ تا مطالعہ ءِ کننگک۔ ہندن تقابلی یا تاریخی لسانیات بولی تا راہبندی شیفی بڑزی، تاریخ وتین پتین نا سیالی واوار انگا بنداوی آ خاصیت آ تا تقابل نا مطالعہ نا پن ءِ۔ داڑان بیدس دا رد اٹ صوریاتی یا نسبتی نا اصطلاح آ ک ہم پنی ء۔ دن تو لس وڑاٹ دنیا نا بولی تے دو سَد کڑدہ وہشت بھلو خاہوت، ہندیورپی، سامی، ہندچینی، منڈا، امریکی، بانتو، ملایا و دراوڑی ٹی بشخنگک۔ وایلو بولی تے ہنداتیان اسہ نہ اسہ خاہوت تون گنڈ نگک۔ ولے داڑے نن داہم پان کہ بولی تا خاہوت آ تا بشخ وپانٹ داوخت اسکان گڈ یکو شکل اٹ مونی بتنگ کتنے۔

مطلب دا کہ داڑے بیدس منہ خاہوت آن ماہر آ تا نیام اٹ ٹہنداری خنتکپک۔ و دا رداٹ اینو ہم علمی و تاریخی بنداو آ تیا پٹ وپول برجا ءِ ہندن اگہ نن وخت اس دارداٹ اینو اسکان نا مروک انگا۔ پٹ و پول نا جاچ اس ہلنگ و دا درک خلنگ خوان کہ دانا بنا ہراتم وامرمس و دا باروات چاہوک آک انت انت نظریہ مونی ایسوٗ۔ بولی تے ہرا ہرا بنداو آ ہرا کڑدہ وخاہوت اٹ بشخنگا نے تو داڑکن یقینی وڑاٹ نئے تاریخ نا پنہ غاتے ہڑسسہ بھاز پدی ہنوئی تمک۔ چاہوک آک داتاریخی سفرءِ چانزدہ میکو صدی آن بنا کیرہ۔ مطلب دا کہ بولی تا باروات باقاعدہ چاہنداری و معلومداری نا علم انا بنا ہنداصدی آن مریک۔ ودانا اعزاز ءِ ماہر آک دنیا نا پنی آ اطالوی شاعر دانتے ءِ ایترہ۔ ہرا اولیکو وار 1303ء ٹی بولی و بولی تا خاہوت آ تا کنڈ آ اشارہ کرے۔ و دا رداٹ اسہ پوسکن ءِ بنداو اس تخا۔

دانتے اولیکو وار اطالوی و فرانسیسی ءِ اسہ کڑدہ، اسہ خاہوت نا بولی پارے داڑان بیدس دانتے ہموشاعر ئس ہرا دنیا ءِ ادبی ولس بولی نا تصور ءِ ہم تس۔ داڑان پد وخت اتون اوار اوار دا رد اٹ مچے بھاز کاریم ضرور مرسہ ہنا ولے دا باروات پٹ وپول وکاریم سہی معنہ اٹ اژدمیکو صدی آن بناء بلیک۔ ہندا صدی نا اسہ پنی ء ماہر لسانیات اس کہ اونا پن لینیز ءِ او بولی تا اسہ نسبی ء راہبند اس مونی اتیک۔ ہندن لینیز یورپ، ایشیاء، افریقہ وامریکہ نا بولی تے ہم اصل قرار اتیک۔

جرمنی نا اسہ ماہر لسانیات اس کہ اونا پن فریڈرک فان شلیگل ءِ او بولی تے نسبی وصوریاتی بنداو آ تیا کڑدہ غا تیٹی بشخک۔ ولے اونا بھلا ایلم اے ڈبلیو شلیگل داکل آن جتا بولی تے بیرہ مسہ کڑدہ غا تیٹی بشخک۔ اے ڈبلیو شلیگل اولیکو کڑدہ ٹی ہمو بولی تے تنخک ہرا بیرہ اسہ رکنی ء بولی پانگرہ۔ و اوارٹمیکو ءِ سبقلاحی و مسٹمیکو ءِ اشتقاقی نا پن اتیک۔ پدا مسٹمیکو کڑدہ ءِ پین ارا جاگہ غا ترکیبی و تحلیلی نا پن اٹ بشخک۔ ڈنمارک نا ماہر لسانیات ریسک اولیکو وار 1814ء ٹی بولی تا تین پتین نا سیالی نا اصول آ تے پیش کرسہ بولی تے اوفتا گرامر تا بنداو آ اسہ کڑدہ و خاہوت نا نظریہ ءِ مونی اتیک۔ اونا پانگ ءِ کہ بولی تا گرامر نا اسٹ منتگ اوفتا ''اسہ خاہوت'' نا کل آن بھلا سند منتگ کیک ریسک اولیکو وار ہند یورپی وفنش بولی تا گروہ بندی ءِ ہم کرے او ہند یورپی خاہوت نا بولی تے شش جاگہ غا بشخک ہرا داوڑ ٹی ء۔

1- انڈین (ہندوستان نا بولیک)
2- ایرانک (فارسی، آرمینی واوسٹیک بولیک)
3- تھریئسین (یونانی، لاطینی)
4- سرمائسین (لٹیک، سلاوی)
5 - گاتھک (جرمانک، اسکنڈی نیوین)
6- کیلٹک (برطانوی، گیلک)

داڑان بیدس ریسک ہمو ماہر ءِ ہرا اولیکو وار دراوڑی بولی تے سنسکرت آن جتا کرے۔

جرمنی نا اسہ پین ماہر اس کہ اوریسک نا ہم سن ہم ارے ''فرانز بوپ'' ءِ اونا دا رداٹ تینا جتاء نکتہ نظر اسے۔ بوپ بولی تے لسانی بنداو آ مسہ جاگہ غا بشخک اونا خیال ءِ کہ بولی تا اولیکو وڑیا کڑدہ ہمودے ہرا اسہ رکنی ء داڑکن او چینی بولی تا مثال ءِ اتیک۔ ہرا گردان نا عمل آن نا بلد ءِ۔ وارٹمیکو وڑ ہمو بولی تے پائک ہرا مریرہ تو مسہ حرفی ولے اوفتا مادہ غاک اِرا حرف آ اوار مریرہ۔ او دافتا مصوتہ غا تا بدلی آن پوسکن ءِ کلمہ ہم جوڑ مریک۔ ودا قاعدہ غا ہم پورو بریرہ۔ دا کڑدہ ٹی او سامی بولی تے شاغک۔ ہندن مسٹمیکو بولی تا وڑ ہمو کڑدہ ءِ پائک ہرا فتا مادہ غاک تو اسہ رکنی مریرہ ولے ترکیبی و تعریفی صلاحیت تخرہ۔ دا فتیٹی تعمیری کلمہ یا سابقہ و لاحقہ غا تا استعمال ہم مریک۔

دا کڑدہ ٹی ''بوپ'' ہند یورپی وایلو ہمو کل بولی تے اوار کیک ہرا فک اولی و ارٹمیکو کڑدہ ٹی ہنگ کپسہ۔

ہندن ولیم فان ہمبولٹ ہم جرمن نا ماہر لسانیات اسے او بڑزکو ماہر آ تا دور انا پن اسے۔ اونا پانگ ءِ کہ بیدس چینی بولی آن کہ اودے گرامر اف ایلو بولی تا مُسہ صورت منتگ کیرہ ہمبولٹ دا وڑتیان اولیکو ءِ اشتقاقی یا تعریفی ارٹمیکو ءِ امتزاجی، اتصالی، تالیفی یا ارتباطی و مسٹمیکو ءِ انضمامی نا پن ایتک۔ ہندن ہمبولٹ نا نظریہ غان خڑوک خڑوک اسہ پین نظریہ اس آگسٹ فریڈرک پاٹ پیش کیک۔ او بولی تے چار کڑدہ انفرادی، تالیفی، تعریفی و انضمامی نا پن اٹ بشخک۔ ہندن اسہ پین پن اس آگسٹ شلیگر نا ہم ارے او ہم بولی تا بشخ وپانٹ خڑوک خڑوک بڑزکو وڑاٹ کیک۔ اونا باروات دا پاتنگک کہ شلیگر دنیا نا ایلو بولی تے تو صوریاتی وڑاٹ ولے ہند یورپی خاہوت ءِ نسبی بنداو آ تیا بشخک۔ ہندن گدرینکو وخت انا ماہر آ تیان بیدس اینو نا دورانا ماہر و چاہندار آک دارداٹ جتا جتاء نظریہ مونی اتیرہ۔

مثال نا وڑاٹ پنی آ فلسفی علی عباس جلالپوری کہ دنیا نا بیرشتی زند وبود ءِ بھاز خوڑتی اٹ جاچ کیک اونا پانگ ءِ کہ بولیک دنیا نا بار بھلا نسل سامی، مغولی، حبشی، و آریائی نا رداٹ بشخوک ء۔ او پدا ایلو بولی تے ہنداخاہوت آ تا شاخ سر پند مریک۔

ہندن پروفیسر خلیل صدیقی کہ دادورانا اسہ پنی ء ماہر لسانیات اس چاہنگک او ہم دا رداٹ پک ء گونشت مونی اتیک۔ او تینا کتاب ''زبان کیا ہے'' ٹی بیرہ گرا اس پنی آ خاہوت آ تازی آ بحث کیک ہرا تیٹی ہند یورپی (ہند ایرانی، ہند آریائی، جدید ہند آریائی) دراوڑی و سماجی خاہوت آک اوار ء۔

داڑان بیدس ڈاکٹر فرمان فتح پوری ہم بولی تے بیرہ مُسہ خاہوت آریائی، سامی، وتورانی نا پن اٹ بشخ وپانٹ نا نظریہ نا قائل خنتگک۔

یقینی وڑاٹ دا وڑ انا بشخ وپانٹ آن بولی تا خاہوت آ تا پک ء گونشت مونی بفک ولے داڑے داہیت ضرور نمہ دار مریک کہ داکل عمل آن بولی تا باروات چاہنداری و معلومداری نا علم اٹی ودکی مُسنے۔ و دا عمل اینو سائنسی بنداو آ تیا پین مُستی روان ءِ۔ ہراڑان دا امیت ودی مریک کہ بروکا وخت اٹی دا ویل ایسر مروودارداٹ بشخ وپانٹ نا اسہ جوان ء دستندء عمل اس مونی برو۔

حضرت ابراھیمؑ

عبدالحیات منصور

حضرت ابراہیمؑ بادشاہ نمرود بن کنعان نا زمانہ ٹی ودی مس۔ باوہ نا تے پِن تارخ و پیرہ نا تے پِن ارعونا حور بن اشروع بن فالج بن جناب شالخ بن حضرت ہود علیہ السلام ءِ۔ حضرت ابراہیم علیہ السلام نا نن وخت اس خاندان، ودی منتگ، چنک آن بھلن منتگ و پیغمبر منتگ آ خوڑتی اٹ کتاب آ تے ہُر نہ گڑا اتفاقا اونا وخواجہ عالمؑ نا حالات ءِ زندگی اسہ نمونہ اٹ نظر بریرہ۔ ہرا کتاب آ تیٹی نوشتہ ءِ۔

''تارخ حضرت ابراہیمؑ نا باوہ ئسکہ بے ہَد عابد زاہد نیک فال ئسکہ تُو تا تُو تا تنہا ہِنا کہ مش تیٹی عبادت کریکہ لنگڑ آ تے اِرغ تسکہ او حضرت ابراہیم علیہ السلام نا یلہ کرسہ ہجرت کیک گڑا دا ہجرت اٹی اونا ودی منتگ آن مُست کزیت کریسُس اونا وفات آن پد اونا پیرہ ارعونا حور حضرت ابراہیمؑ نا چنک آن بھلن کننگ نا ذمہ ءِ ہرفے۔ پیرہ ہم ہراتم دا دنیا غان خن تے تَرکرے تو گڑا (حضرت ابراہیم تینا اِلہ) آ ذر نا پرورش اٹی بس۔

دا بُت تراش اس ئسکہ آ ذر اونا باوہ اَلو بلکہ اِلہ ئسکہ ہرا اودے چنک آن بھلن کرے۔ ہراتم او ورنا مس گڑا تینا اِلہ ءِ پارے ترجمہ (شیطان نا ہیت اٹ پنپہ) (بارہ تقریریں مکمل معہ خطبات تالیف خطیب پاکستان علامہ مولانا محمد شریف نوریؒ ص 151)

حضرت ابراہیمؑ نا باوہ تارخ نا زندانا بارہ ٹی پاکستان بائبل کارسپانڈنس انسٹی ٹیوٹ کراچی نا کنڈ آن شینک مروکا پنی آ کتاب ''حضرت ابراہیم'' اٹی جوانو معلومات دو بریک کہ ''وخت اس حضرت ابراہیم علیہ السلام اللہ تعالیٰ نا حکم اٹ تینا باوہ پیرہ ئی آ ڈیھ وعلاقہ اَور ءِ یلہ کرسہ ہجرت کیک گڑا دا ہجرت اٹی اونا مچا خاندان اوڑتون اوار ہجرت کیک۔

ہرا اسہ بھاز بھلو قافلہ سے نا صورت اٹی تینا علاقہ غان مون دے ٹکی پیشتمسہ دے انا 20 میل خلکرہ ہندن 400 میل بریرہ وحارآن نا شہر نا خڑکا بٹرہ۔ دا سفر اٹی حضرت ابراہیمؑ نا پیرانگا باوہ، ایلم نحور، و ایلم نا مارلوطؑ ہم ٹد مریک۔ لوطؑ نا باوہ نا پِن حاران مریک ہرانا قبر حاران اٹی ءِ۔ داڑے اوفک 15 سال مریرہ 15 میکو سال اونا باوہ بزرگوار تارخ 205 سال نا عمر اٹی وفات کیک۔ ہراڑان مُچا خاندان ءِ خاص کر حضرت ابراہیم علیہ السلام بے ہَد غمگین مریک۔

او تینا باوہ نا کمی ءِ اسہ بھلو مدت اسکان محسوس کیک۔ مچا خاہوت نا زموار یک اونا کو پہ غا تیا تخنگرہ۔ انتئے کہ باوہ تے قبیلہ نا سردار مریک گڑا نا سرداری نا دستار ءِ اونا کاٹم آ پیڑنگک۔ دا ٹیم آ تینا ایلم حارآن ہرا کہ وفات کریسُس اودے بھاز اُستا اتیک۔ داڑے 15 سال آن پد اوڑ اولدا ہجرت نا حکم کن وحی بریک دا نیام اٹی وحی بفک وحی تُغ انا صورت اٹی اوڑا بسکہ۔ گڑا نا حضرت ابراہیمؑ تینا ایلم نحور، اونا اُرائی ملکاہ، وتینا اُرائی حضرت بی بی سارہؑ تون حارآن نا اُست ءِ دروکا علاقہ ءِ یلہ کرسہ تینا مون اللہ نا کسراٹی اللہ نا حکم اٹ ہجرت کن پائک۔ آخر کار حاران آن مون دے کیہلنگ پارہ غا دا قافلہ سر ہلیک۔ ایلم نا مارلوطؑ ہم ٹد ءِ بھلو عذابی وخواری کسراٹی خنرہ آخر دمشق نا قطب نا علاقہ ٹی سر مریرہ۔ او کان ہم ولدا ہِنپسہ سگم نا کوچہ ٹی سر مریرہ ہرا او فتا تینا جَہہ آ حاران نا علاقہ غان ہم زیات سرسوز باغ وفصل آ تا علاقہ اس ئس۔ خولم، ساہ، انار، انگور، انجیر، زیتون وشہد بے کچ اوڑے مریک'' (حضرت ابراہیمؑ۔ مصنفہ آر نجب ص 14 تا 54 خلاصہ)

اویس کمپنی 13 الکریم مارکیٹ اردو بازار لاہور 2 نا کنڈان شائع مروکا قرآن مجید نا ترجمہ ''خوشنما قرآن مجید مترجم'' ص 2 ''آنحضرت کی مجمل سوانحہ عمری'' ٹی حضرت ابراہیم علیہ السلام نا باوہ نا پن آزر، آزر نا باوہ نا پن شاروخ، شاروخ نا باوہ نا پِن ارغونوشتہ ءِ۔ خواجہؑ نا نسل اٹی چھو مشرک اس متنے بلکہ نسل در نسل مواحد مسٹو۔ آزر مشرک اس ئسکہ اِلہ ئس خلیل نا نہ کہ باوہ تے (کشف القرآن ج 5 ص 643 سورۃ شعراء آیت 214 بحوالہ معارف القرآن ج 5 ص 249)

داستان عشق

مولجان نایاب

زلیخا حضرت یوسف علیہ السلام تون مابت کرے تو عرش آن فرش انا پارہ غا سفرءِ شروع کرے۔ بڑزی تیان شیفی تے سر مسک۔ دا مابت وخت اس بادشاہ ءِ پخیر جوڑ کیک تو وخت اس پخیر ءِ بادشاہ، وخت اس تاج اس ایتک تو وخت اس تاج ءِ پلک تو وخت اس کپی تے تاج محل جوڑ کیک۔ وخت اس تخت ایتک وخت اس تختہ۔

زلیخا یوسف نا مابت اٹ تینا حسن، مال و دولت ءِ قربان کرے۔ زلیخا تون ہفتاد چُچ انا باریم نا کچ آ لال وجواہر ئسک ہرافتے یوسف نا عشق اٹی قربان کرے۔ ہرا وخت کس اس پاروسُس کہ ای یوسفؑ ءِ خنانُٹ تو اودے بھاز کُبین بہاء ہار اس تسکہ۔ ہندا خس کہ اوڑتون ہچ اس سلیتو۔ او ہر گڑا نا پن ءِ یوسف تخاسُس۔ دیوانگی ءِ مابت اٹ یوسفؑ آن سوا ہر گڑا ءِ گیرام کریسُس ہرا وخت آسمان آ ہُرا کہ تو اودے ہر استاراٹ یوسفؑ نا پن نظر بسکہ۔

زلیخا ءِ مابت مس تو دا مابت تینا رنگ آتے نشان تننگ ءِ شروع کرے۔ او ہر گڑا ءِ گیرام کرے صرف اسہ یات اسے کن۔

ہرا وخت آ کہ یوسفؑ شاہ ءِ مصر مسک تو ہمو وخت آ تیٹ اسہ ڈکھالی نا سال اس ہم بس۔ اسہ دے حضرت جبرائیلؑ حضرت یوسفؑ آ بس وعرض کرے کہ نا رب پانگ ءِ کہ نی بندغ آ تیکے اِرغ تیار کرونی اوفتو اوار تولؑ اِرغ کُن۔

ہرا وخت آ کہ اِرغ تیار مس تو مصرانا خلکت ہم بس سر مسک وحضرت یوسفؑ ہم پاش کرے و اِرغ کننگ کن بس او اِرغ کننگ والائس کہ حضرت جبرائیلؑ اونا دو ءِ ہلک تورے او پارے! اللہ نا فرمان ءِ کہ نے ہمو وخت اسکان اِرغ کُنوئی اف ہرا وخت کہ اسہ پین ہم مہمان اس سرمتہ نے۔ اودے نے تینٹ اتوئی ءِ۔ حضرت یوسفؑ ارّفے کہ او مہمان ہراڑے کِنے؟ پارے جنگل اٹی ءِ۔

ارّفے! پن تے دیرءِ؟

پارے! زلیخا ہرا کہ نا مابت اٹی تینا دولت، شہرت، حسن وزیبائی حتیٰ کہ خن تا روشنائی ءِ ہم گوہانے۔ حضرت یوسفؑ پارے! ای تینا اسہ غلام اسے راہی کیوہ او اتیک بریک تے۔

حضرت جبرائیلؑ عرض کرے کہ رب العزت فرمائفنگ اٹی ءِ نی تینٹ دراتہ تے۔

حضرت یوسفؑ جبرائیل آن ارّفے کہ اینو زلیخا نا داخہ ناز ہرفنگ انتئے متنگ اٹی ءِ۔ پارے! ''اینو او تینا خیسن نا بُت ءِ ہرانا کہ او بھلو وخت اسے آن پوجا ءِ کریکہ ہمودے مُر آ خسّسا و مون ءِ تینا آسمان نا کنڈ آ ہڑسسا پارینے! اے یوسفؑ نا خدانی یوسف ءِ کن تو ملف۔ دا تو ملفپک۔ او غنگ او غنگ اٹ کناورنائی ہِنا پیری ٹی بدل مس'' ہندا خاطر آن اللہ کنے راہی کرے کہ ہِنک یوسف ءِ پا او تینٹ کا ءِ اودے اتے برے۔

ہرا وخت آ کہ حضرت یوسف تینا لشکر تون او اردا کان سر ہلک تو بی بی زلیخا تینا چوکری ءِ پارے ای خنپرہ کنا دوٹی لٹ اس ایت و دروازہ ءِ مل کہ اینو یوسف بتنگ اٹی ءِ۔

چوکری ارّفے! گودی نے امر خبر تمّا کہ اینو شاہ ءِ مصر بتنگ اٹی ءِ۔ او پارے! کنا اُست پانگ اٹی ءِ۔

چوکری پارے! نا اُست تو نا سینہ نا تہٹی ءِ یوسف دا کان بھاز مُر ءِ تو نے ہمہ خبر تمّا یوسف بتنگ اٹی ءِ؟ او بشخندہ کرسہ پارے! اے بے خبر اگہ کنا اُست کنا سینہ ٹی مروسُس تو انت انا فکر ئسکہ اوغوہ ہنداڑان کہ اُست تینٹون اف۔ کنا بدن تو ہنداڑکے ولے جان دوست انا کوچہ ٹی۔ بندغ آک سمجھرہ کہ جان بدن اٹی ءِ۔ ہندن پارسہ زلیخا کسر آ بس سلیس۔

یوسف بس خڑوک سر مس تو ارّفے! نی دیر اُس؟ زلیخا خڑوکہ اس خلک پارے! ای ہمو دا اُٹ ہرانا مابت اٹ تینا ورنائی، عزت، خاندان، تاج سلطانی، خن تا روشنائی وچہرہ نا زیبائی ءِ قربان کرے۔ تو حضرت یوسفؑ ءِ گدرینگوک آ زمانہ یات بسک او پارے! نی زلیخا اُس زلیخا پارے! اَوَ۔ یوسف پارے! پا زلیخا نی انت اس خواسہ؟ او پارے! اے یوسف کنا مُسہ خواست ء۔ اولیکو وارٹمیکو خواست ہندادے کہ نی خدا غان دعا خوا کہ او کنا خن تا روشنائی وورنائی ءِ کنا واپس اتے۔ حضرت یوسفؑ دوتے بڑزا کرے دعا خوانا تو خوانگ تون خداوند کریم دعاءِ تے قبول فرمائفے۔

صاحب روح البیان لکھانے کہ اللہ پاک او ناخن تا روشنائی وحسن وورنائی ءِ واپس تسک زلیخا نو د سال آن اژدہ سال انا مس۔ تو عرض کرے کہ کنا مسٹمیکو خواست دادے کہ نی کن تون نکاح کرک۔

حضرت یوسف او ناہیت ءِ بنگ تو چُپ کرے تینا کاٹم ءِ شیف کرے۔ ہندا ٹی اوڑا حضرت جبرائیلؑ بسک اودے پارے! اے یوسفؑ نا رب نے آ سلام گدر یفینے واونا فرمان ءِ کہ نی بخل مفہ ہموٹی کہ او خواست کرے۔

داسہ نی اوڑتون نکاح کرک دا نا دنیا و آخرت نا اُرائی ءِ۔ (حوالہ: روح البیان صفحہ 28-42)

برام آن پد (دعوت ولیمہ غاتے) ملائک آک بسُر بادشاہ و برامی کن بہشتی آ پچ آ تا جوڑہ غاتے ایسُر پاریہ کہ دافتے اللہ تعالیٰ نم کن گدارانے۔

پارہ کہ ہرا وخت گودی زلیخا ایمان ایس وحضرت یوسفؑ نا اُرائی مس تو اوڑان پد اودے سوائے خدا تعالیٰ نا عبادت ریاضت آن پین ہچ ء کاریم الو۔ اگہ یوسفؑ اودے تینا پارہ غا تو ار کریکہ تو پاریکہ کہ ننکان بریوہ اگہ ننکان خوائفیکہ تو پاریکہ دے آن بریوہ۔

ہندا وعدہ کرسہ ہنا کہ۔ یوسف علیہ السلام فرمائفے کہ زلیخا! نی تو کنا مابت اٹی دیوانہ ئسُس زلیخا جواب تِس پارے کہ یوسفؑ دا ہے وخت انا ہیت آ کو کہ ای نا مابت نا مسخت آن پُہہ الوٹ۔ داسہ ای نا مابت نا حقیقت ءِ پُہہ مسوٗٹ ہندا خاطر آن داسہ کنا مابت اٹی نا اوار منتگ ہم سماف۔

حضرت یوسفؑ زلیخا ءِ پارے کہ کنے اللہ تعالیٰ دا ہیت انا حکم تسنے او پارینے کہ او کنے نا بطن آن اِرا مار عطا کیک و ہڑتو م آ مارتے اللہ رب العزت نبوت عطا کیک۔

زلیخا پارے کہ اگہ دا حکم حکم خداوندی ءِ تو دا ٹی خدا نا حکمت ءِ۔ ای تینا کاٹم ءِ اللہ نا بارگاہ ٹی شیف کیوہ (فیوض الرحمٰن)

گودی زلیخا غان حضرت یوسف علیہ السلام ءِ اِرا مار افرائیم، میغا مس۔ یوسف علیہ السلام زلیخا ءِ خدا نا عبادت اٹی خنا تو واوڑ کن اسہ زیباء وجتاء جاگہ اس جوڑ کرے دُنچا کہ اسہ (عبادت نا جاگہ اس) بیرفے۔

یوسف علیہ السلام نا خاص انگا تنائی نا جاگہ غا اسہ پلنگ اس موتی وجواہر اٹ جوڑ ئس ہراڑا کہ گودی زلیخا تو سکہ۔

بی بی زلیخا ولدا اللہ تعالیٰ نا توفیق اٹ بادشاہی نا تخت آ تو سکہ۔ صاحب روح البیان ولدا نوشتہ کرینے کہ ''زلیخا نا عشق اگرچہ مجازی ئس ولے سچا و حقیقت ئس''، ہندا خاطر آن او مسخت ءِ دوئی کرے ولے اودے مجازی آن حقیقت نصیب مسک۔

☆☆☆☆☆

داتیز انگا وخت ایٹ نن؟

یونس عزیز مینگل

اندازہ اریر دا ہم مریک کہ اندازہ سہی مرے ہندن اندازہ غاک لس وڑاٹ رد ہم مریرہ۔ ولے ہمو بزغرنا امیت آ تا سیبو ءِ ہکسہ ہر پر وجمر آن بارُن آ ڈغار غلہ غاتے خسک کہ بلکن پرو آ بادی مرے واودے زندہ منتگ کن باخو اس دوئی مرے ہندن نا نوشت آک ہم ہندن اریر انتئے کہ زند امیت آ تیا تخوک مزل کن ہِنسہ کیک۔

عنوان نا ردٹ کہ راج انا مجموعی رویہ نا اثر اسٹ انگا بندغ نا زی آ ہرا ڈول مریرہ دا بندغ راج اکن ہموخہ در ہندا رویہ غا تا سوب آن تیار مرسہ کیک چاءِ دا فک مثبت مریر یا منفی ولے ترقی یافتہ غا راج آ تیٹ عموما دا رویہ غاک مثبت اریر ہندن ترقی پذیر آ راج آ تیٹ دا فک منفی نا دروشم اٹی اریر اگہ مثبت پہلو ءِ تینا ڈول اٹ پان دُنکہ اسہ بندغ اس اگہ تعمیری کاریم اس کرسہ ارے تو اگہ راج انا مجموعی رویہ اودے رسینگا تو اوفک ہنداخہ پین مونی راج ءِ تعمیر وترقی نا کنڈ آ درسہ کیرہ۔ چاءِ دا راجی زندانا ہرا بشخ ٹی مرے۔

ہندن اگہ اسہ بندغ اس منفی وویرانی نا کاریم کرسہ ارے اگہ ہندا راجی مجموعی رویہ اودے رسینگا تو اوفک ہنداخہ در پین دا ویرانی اتوک آ کاریم ءِ درسہ کیرہ۔ اینو اگہ نن تینا خڑوک مُر دانگ اینگ راجی رویہ غا نظر شاغن سوچن تو ننے ترقی یافتہ غا تعمیری کاریم کروک آ بندغ آ تے حوصلہ تننگ نظر بفک۔ ولے ویرانی اتوک آ دُز، ڈاکو، فریب، دھوکہ باز مختصر دا کہ انت منفی کاریم اس مرے اینو نا راجی مجموعی رویہ دافتے حوصلہ وسیبو ترسہ ارے۔ اینو دُز وڈاکو نا عزت بھاز ارے فریبی ودھوکہ باز ءِ ہر کس تینا خڑوک آ تو لفک یعنی اینو سرکاری دفتر، نجی ادارہ سکول، کالج، سیاست، قبائلیت، ہر شعبہ ٹی تو لوک آ لُچ، فراڈی تے شرف بشخسہ ارے۔ و ہندا راجی مجموعی رویہ ءِ ہرانا سوب آن راج ویرانی نا نیمہ غا ہِنسہ ارے۔ ودانا سوب انت ءِ.....؟

دا راج دُن انتئے کرسہ ارے سوب دادے کہ شعور و تعلیم نا کمتی ارے ہندا خاطر آن راج انا بھلا نیمہ بے شعور ارے تو بھلا رویہ ہم بے شعوری ٹی قدم ہرفسہ کیک ہندن باشعور آک ہندا بھلا کڑو ہرا بے شعور ارے اونا تالان آ جمراٹی گوئنگسہ کارہ۔

پاروک آ ہیت آ تا مسخت دادے کہ نن تینا اینو ہم حقیقی آ بندغ آ تے درست کننگ آن نا بلد ارین۔ بلاوجہ قاعدہ وقانون ءِ پرغوک آ بندغ ءِ نن سلام پیش کینہ ولدا گلہ کینہ کہ جی نن انتئے ترقی کپنہ دا وڑاٹ انت خاک ترقی کرون۔

بے شعوری ٹی نن اسٹ اسٹ آ دا سوچنہ کہ نن جوان کرسہ ارین ولے دا سوچ وعمل اسہ مجموعی رویہ یا عمل اسے نا دروشم اٹی اسہ بروک ء تباہی سے نا سوب جوڑ مریک۔ انتئے کہ اگہ شعور متوتو ترقی نا آسراتی تے ہم نن جوانی تا پُہہ مفنہ و دافتے غلط استعمال کینہ اینو اگہ موبائل، کمپیوٹر سائنسی ٹیکنالوجی نا ہر آسراتی ننے یا ننا راج اسکان سر مرسہ ارے ولے ننا راج ایلو پارہ غا شعوری سطح غا ترقی کننگ اٹی اف ہرادا آسراتی تیان ہموفتا بالاد وکچ اٹ فائدہ ہرفنگ اٹی اف۔ سائنسی آسراتی تیان مُست ہموراج انا شعوری سطح ءِ بڑزا کروئی مرے اوکان گڈ اودے ترقی یا ٹیکنالوجی نا آسراتی تے اتینگے بے شعور آ آسراتی وترقی ہم راج ءِ گوئک۔ بجائے مونی دننگ نا دائرہ ٹی چرخ ایتک تا۔ ہراتم اسکان شعور ودپک ہموتم اسکان اسہ راج اس ترقیاتی آسراتی تے استعمال کننگ نا طریقہ ءِ تپک بے شک استعمال کننگ کیک تا ولے سہی طریقہ ٹی آ خا بلکن غلط یا نسخان رسیفوک آ طریقہ ٹی۔

دُنکہ مہالو پارین کہ اسہ بندغ اس اگہ راج اکن چراغ اس کیک تو او مجموعی رویہ ءِ راج انا ہر ہمو بندغ ءِ جوڑ کیک چاءِ دا رویہ دا چراغ ءِ تینکن روشنائی اتوک اس تہار آ تیٹ جوڑ کے یا تینا جندءِ دا چراغ آن ہشسہ تباہ کے۔

دُنکہ پارہ کہ ننا راج اٹ اسٹ زرس گنوک ءِ مخلوق اودے پورو گنوک کیک۔ دا متل راج انا مجموعی رویہ ارے سنگت

☆☆☆☆☆

Daily
TALAR
The First ever Brahui Daily
Newspaper throughout world
ہڑدے ئی
تلار
نوشکے

نصیر آباد و لسبیلہ ٹی 6 دے ئی زڑ دوئی نا درمان و شعور کن مہم چلیفنگ ڈاکٹر گل سبین

ناجوڑی ناچٹفنگ کن نصیر آباد و لسبیلہ ٹی 6 دے ئی خصوصی زڑ دوئی تو راسکرینگ، ویکسین و مفت دارو نا مہم بنا کننگا نے

زڑ دوئی نا ناجوڑی نا بابت شعور ودی کننگ ءِ ہم مہم نا بشخ اس جوڑ کننگا نے، صوبائی کوآرڈینیٹر ہیپاٹائٹس کنٹرول پروگرام

کوئٹہ (پ ر) ہیپاٹائٹس کنٹرول پروگرام نا صوبائی کوآرڈینیٹر ڈاکٹر گل سبین اعظم غوریزئی پارینے کہ نصیر آباد و لسبیلہ ٹی ہیپاٹائٹس بی وسی انا ویکسی نیشن و اسکرینگ تون اوار الس اٹ شعور کن مہم برجاءِ دا مہم اٹ پارلیمانی سیکرٹری ربابہ بلیدی و سیکرٹری جانجوڑی نور الحق بلوچ نا کمک دوئی ءِ دا ہیت آتے او یک شبے نادے صحافی تھون ہیت وگپ کرسا کرے او پارے کہ وزیر اعلیٰ پروگرام برائے انسداد ہیپاٹائٹس نا رد اٹ بلوچستان اٹ زڑ دوئی کون آ ناجوڑی ناچٹفنگ کن نصیر آباد و لسبیلہ ٹی 6 دے ئی زڑ دوئی تو ریقان اسکرینگ تشخیص و درمان، ویکسین و مفت دارو تننگ نا مہم نا بناءِ کننگا نے ہراٹی ڈسٹرکٹ ہیلتھ افسر نصیر آباد ڈاکٹر عبدالمنان لاکٹی و ڈسٹرکٹ ہیلتھ آفیسر ڈاکٹر آصف انور شاہوانی ہیپاٹائٹس کنٹرول پروگرام نا ٹیم تھون اوار کمک کننگ اٹی ءِ۔ او پارے کہ مون انگا زڑ دوئی بی وسی خطرناک و کسفوک ءِ ناجوڑی ءِ مون انگا زڑ دوئی نا برخلاف 6 دے ئی مہم نا وخت آ مون انگا زڑ دوئی نا مفت ٹیسٹ و ویکسین کرفسا تینے تینا بروک آ جین تے رکھوک جوڑ کننگے۔ او پارے کہ بلوچستان اٹ زڑ دوئی اسہ بھلو ویل اس جوڑ مسنے ہرانا نوٹس ءِ ہلسار ہائی رسک آ ساڑی علاقہ غاتے ٹی ویکسین نا بناءِ کننگا نے او پارے کہ مون انگا زڑ دوئی نا برخلاف 6 دے ئی مہم نا بناءِ کننگا نے ہراٹی الس ءِ مون انگا زڑ دوئی نا مفت تشخیص ٹیسٹ و ویکسین نا آسراتی فراوان کننگا نے، ہراڑان الس پہی وڑاٹ فائدہ ہر فے۔

کولانا کانڑتے ٹی کاریم کروک آ تارکھ اکن ہچ بست و بنداف، محمد حسین چنگیزی

مچھ (آن لائن) کول مائنز لیبر الائنس مچھ انا صدر محمد حسین چنگیزی، جنرل سیکرٹری محمد اقبال یوسفزئی، ٹکری شیر زمان نسیم کاکڑ حاجی میر عبدالقدوس کھیازئی صادق ہزارہ اسک مارواڑ نا کولا کانڑاٹ کارندہ غاتا نہادی جان تا زیان منگ آ است ہسونی نادرشانی کرسا پارینو کہ بلوچستان نا کولا کانڑتے ٹی مزورتا زندانا رکھ اکن جوان بست و بند مفتنگ نا سوب آن ہڑدے داوڑا نا شکست آ ک منگ ءِ ہر سال درزن نا کچ کارندہ غاک مرگ انا گواچی منگ ءِ ہرا کہ گڑتی نا سوب ءِ۔ او پارے کہ مارواڑ نا کولا کانڑاٹ شکست اٹ مزورتا زوال منگ گڑتی نا سوب ءِ بلوچستان اٹ کارندہ غاتیکن سیفٹی نا بست و بند آ ک اف آن حساب ءِ ڈغار نا سینہ ءِ ختسا ملکی زرگزران ءِ سوگو کروک آ مزورتا ارفوک ءِ کس اس اف۔

.....صوابی، قومی اسمبلی نا اسپیکر اسد قیصر گیس اسکیم نا بناءِ کننگ اٹی ءِ

ضلعی انتظامیہ گیرج و گودام تے پانزدہ دے اٹ کشنگ نا نوٹس تس

کوئٹہ (آن لائن) ضلعی انتظامیہ کوئٹہ اسہ وار ولدا شاراٹ ساڑی گیرج، ڈیری فارم، ٹمبر ڈپو، گودام و اسکریپ گودام، موٹر سائیکل و گاڈی شورم مالک آتے شار آن پیش منگ کن 15 دے انا لٹمی میٹم تسنے، تدوک آ دے تینا جاری کروک بیان اٹ ڈپٹی کمشنر کوئٹہ صوبائی دارالحکومت کوئٹہ ٹی شاراٹ ساڑی غٹ موٹر گیرج، ڈیری فارم، ٹمبر ڈپو، گودام و اسکریپ گودام مالک، موٹر سائیکل رگاڈی شورم مالک آتے اخبار نا کمک اٹ نوٹس تسنے کہ او تینا غٹ وا پاری ءِ پانزدہ دے اٹ کوئٹہ شار انا میونسپل دنگ آن پیشن دیءِ داڑ تون او ارتینا پوریائی ہند آتے کوئٹہ ڈویلپمنٹ اتھارٹی نا پن کروک ہند آ ہم شفٹ کننگ کیرہ، 15 دے آن پدغٹ نوٹس تروک بند غ آ تا برخلاف سخت کارروائی کننگک، نوٹس اٹ موٹر سائیکل وگاڈی شورم مالک آتے پانگا نے کہ او سی روڈ، ہزار گنجی، مستونگ روڈ، دے کی بائی پاس، کچلاک روڈ آ شفٹ مریر۔

چیئرمین وڈپٹی چیئرمین سینٹ بڑز کو ایوان ءِ کنڈ ہلپروک وڑ چلیفرہ، میر دانش لانگو

کوئٹہ (آن لائن) صادق سنجرانی ءِ سینٹ نا چیئرمین و مرزا محمد آفریدی ءِ ڈپٹی چیئرمین سینٹ گچین منتگ آ مبا کباد پانہ، اومیت کینہ کہ او مست آنبار بڑز کو ایوان ءِ جوان و کنڈ ہلپروک وڑ اٹ چلیفرہ، اوفتا گچین کننگ اٹ سیوت جماعت و وزیر اعلیٰ بلوچستان جام کمال عالیانی نا جہد اوار ءِ۔ دا خیال آ تا درشانی ءِ او بلوچستان عوامی پارٹی نا بنجائی راہشون میر دانش لانگو، میر منظور لانگو، میر عبدالمالک لانگو، ماما خان محمد نیچاری، انجینئر ریاض لانگو، کامریڈ ظہور لانگو، حاجی یوسف لانگو، جنرل سیکرٹری عنایت اللہ بابر، چیئرمین میر ممتاز لانگو، چیئرمین ذوالفقار علی نیچاری، کامریڈ علی اکبر لانگو، ڈپٹی سیکرٹری قدرت زیب لانگو، اسٹوڈنٹس سیکرٹری محمد علی سمکزئی لانگو، بابو عبدالمجید زکریازئی لانگو، ترجمان مقبول احمد نیچاری، محمد صدیق بلوچ، سیف اللہ لہڑی، قاری عبدالباسط لانگو و ایلوفک تینا بیان اٹ کریر۔

پی ڈی ایم قابل شناخت وونٹ آ تا توہین ءِ کرینے، قاسم خان سوری

کوئٹہ (آن لائن) ڈپٹی اسپیکر قومی اسمبلی محمد قاسم خان سوری پارینے کہ پی ڈی ایم قابل شناخت وونٹ آ تا توہین ءِ کرینے، اومیت ءِ کہ محمد صادق سنجرانی و مرزا آفریدی الس نا آسودہی کن جوان کا نود جوڑ کننگ نا عمل اٹ تینا کڑ دءِ ادا کرسا کیرہ۔ دا خیال آ تا درشانی ءِ او تدوک آ دے راجی رابطہ نا ویب سائٹ ٹوئٹر آ تینا کلہواٹ کرے۔ قاسم خان سوری پارے کہ ''ہمو عشق ہرانے آن مُرمس''، یہ سمیکو کرن انا ارسطو تا دعویٰ کُس کہ سپریم کورٹ آن بے مراد پدی بنگ آن پدالیکشن کمیشن ءِ بلیک میل کننگ نا کوشت کننگا و ادارہ غاز ورشا غنگا، اگہ قابلِ شناخت وونٹ انا کمک اٹ گچین کار یک متوسہ تو توہینِ عدالت مریک، نم تو قابلِ شناخت وونٹ انا توہین ءِ کریرے۔ ڈپٹی اسپیکر قاسم خان سوری صادق سنجرانی ءِ چیئرمین و مرزا آفریدی ءِ ڈپٹی چیئرمین سینٹ گچین منتگ آ مبا کبادی ترسا پارے کہ او میت کینہ کہ او ملک انا شوندارئی کن تینا لائخی تے کاریم اٹ اتیرہ والس نا آسودہی کن جوان کا نود جوڑ کننگ نا عمل اٹ تینا کڑ دءِ ادا کرسا کیرہ۔

ایران آن بروک ریک انا طوفان چاغی نا تحصیل تفتان آ سرمس

کوئٹہ (آن لائن) ایران آن بروک ریک انا طوفان چاغی نا تحصیل تفتان آ سرمس، ہرانا سوب آن خنگ نا کچ صفر مس۔ ضلعی انتظامیہ نا رداٹ ایران آن بروک ریک انا طوفان ضلع چاغی نا تحصیل تفتان ءِ زہی کرے، تفتان اٹ ریک انا طوفان نا سوب آن خنگ نا کچ صفر مس۔ وخت اس کہ ایب کیب اٹ آر سی ڈی شاہراہ و ریلوے لائن ریک اٹ ڈکنگا۔ ضلعی انتظامیہ نا رداٹ ریک انا طوفان دالبندین و نوشکے آ ہم سر منتگ کیک، طوفان آن ودی مروک حالیت آ تون مون تننگ کن پی ڈی ایم اے نا ٹیمک ہائی الرٹ ءِ۔

وزیر اعلیٰ بلوچستان جام کمال خان ءِ امیر محمد ترین چیئرمین سینٹ نا سر سہی آ مبا کبادی تننگ اٹی ءِ

بی اے پی بلوچستان نا حقی سرکڑ دہ ئی و خدمت ءِ کننگ اٹی ءِ سردار سرفراز خان ڈومکی

بھاگ (آن لائن) صوبائی سلاہکار ایس اینڈ جی اے ڈی تمندار سردار ڈومکی سردار سرفراز خان ڈومکی میر صادق سنجرانی ءِ چیئرمین سینٹ گچین منتگ آ مبا کبادی تسنے، او پارے کہ بلوچستان عوامی پارٹی نا بنجائی صدر و وزیر اعلیٰ بلوچستان جام کمال خان نا سیاسی بصیرت و جوان حکمت عملی نا سوب آن بلوچستان و بلوچستان عوامی پارٹی ءِ بنجا و اسلام آباداٹ خصوصی اہمیت تننگ انگ ءِ و میر صادق سنجرانی نا دوارہ چیئرمین سینٹ گچین منتگ کن جام کمال خان ستا کڑزک۔ سردار سرفراز خان ڈومکی پارے کہ میر صادق سنجرانی اسہ لائخ ءِ شخصیت اسے او نا چیئرمین سینٹ گچین منتگ او نا لائخی تا امنائی ءِ۔ او پارے کہ بلوچستان عوامی پارٹی بلوچستان نا حقی سرکڑ دہ ئی و خدمت ءِ کننگ اٹی ءِ ونن اومیت کینہ کہ آ خبت اٹ بلوچستان نا اہمیت و شوندارئی پین ودک و بلوچستان اٹ شوندارئی نا عمل پین تر ند مریک۔

بلاول بھٹو اسہ وار ولدا مولانا فضل الرحمٰن نا بیان ءِ ویڈیو کرے، حافظ حسین احمد

کوئٹہ (آن لائن) جمعیت علماء اسلام پاکستان نا سینئر راہشون حافظ حسین احمد پارینے کہ مولانا فضل الرحمٰن نا پی ڈی ایم نا سلاہی رینٹل مارچ تون اوار پارلیمنٹ و صوبائی اسمبلی تیان اسہ وار ولدا استیفہ تننگ نا بیان ءِ 24 گھنٹہ گدر ینگ آن مست بلاول زرداری استیفہ تننگ نا بیان ءِ ترسا ''ویڈو'' کرینے، دا خیال آ تا درشانی ءِ او تینا ہنکین جامعہ مطلع العلوم اٹ میڈیا تون ہیت وگپ کرسا کرے۔ او پارے کہ بلاول زرداری نا دا ''ویڈوئما'' بیان ءِ داسہ 16 مارچ آ پی ڈی ایم نا مروک سروکی دیوان اٹ متین آنبار داسہ ہم نا اتی ٹی امنا کننگک وخت اس کہ پیپلز پارٹی ہندا وڑ پی ڈی ایم ءِ 2018ء نا دھاندلی نا ودی کروک ہندا قومی اسمبلی نا ٹرک نا بتی نا پداٹ 2023ء اسکان خلفک۔

سینٹ گچین کاری تے ٹی وونٹ آ خانو چلینگا، سینیٹر سراج الحق

عمران خان دروغ تڑنگ نا جہانی ریکارڈ جوڑ کرینے، ملک اٹ چل لکھ چنا اسکول آ ہنپسہ وسندھ انا گورنر نا گاڈی ٹی کچک آ ک سیل سوات کیرہ

وزیر اعظم ءِ یانزدہ سَد دے منتگ آن پد اسکان پاننگ اٹی ءِ مافیا کنا کسر ءِ تورینے، دز آتے پارٹی ٹکٹ تننگک تو ہندن مریک، جلسہ غان تران

ڈیرہ اللہ یار (آن لائن) جماعت اسلامی نا امیر سینیٹر سراج الحق پارینے کہ سینٹ گچین کاری تے ٹی وونٹ آ خانوٹ انا جنگ چلینگا۔ عمران خان ءِ یانزدہ سَد دے منتگ آن پد اسکان پاننگ اٹی ءِ مافیا کنا کسر ءِ تورینے، ہراتم عمرنا خان دز آتے پارٹی ٹکٹ اینک تو ہندن مریک۔ عمران خان دروغ تڑنگ نا جہانی ریکارڈ جوڑ کرینے۔ ملک اٹ اگہ کس اس بجلی دزی کیک تو اودے زندان اٹ بندی کننگک ولے آئین پرغوک آتے ملک اٹ ہیرو جوڑ کننگک، ٹیپو سلطان وزیر اعظم ابھی نندن ءِ بروت آ تون اوار بھارت آ راہی کرے، ابھی نندن نا بروت آتے شولارہ تو ولدا ہم جوان مسکہ۔ وزیر اعظم پارے کہ کن تون چار سَد بندغ نا زرگزرانی ٹیم ارے ولے ملک انا الس نا دوئی خواہے تس۔ دا خیال آ تا درشانی ءِ او ڈیرہ اللہ یار اٹ جلسہ غان تران کرسا کرے۔ سراج الحق پارے کہ ملک اٹ چل لکھ چنا اسکول آ ہنپسہ وسندھ انا گورنر نا گاڈی ٹی کچک آ ک سیل سوات کیرہ۔ انت گڑا عمران خان ہندا بدلی نا نعرہ خلکوس کہ او نا گورنر تینا گاڈی تے ٹی کچک آ تے سیل سوات کر فک۔ او پارے کہ ملک انا اسکول تے ٹی چنا تیکن تعلیم اف، ہسپتال تے ٹی ناجوڑ آ تیکن درمان اف، کنوئی ءِ دیراف، دادے پاکستان ہراڑے حکمرانک ملک انا ماس ءِ خواتہ کرینو۔ او پارے کہ انگیریز آتے مے مولدی آن پد داسہ ملک آ میر جعفر و میر صادق نا کوزہ ءِ۔ ملک آ سودخور ظالم آ تا کوزہ ءِ او پارے کہ۔ بھارت اٹ اسہ وار ہم فوجی مارشل لاء لکتنے وخت اس کہ پاکستان آ 30 سال اسکان مارشل لاء خلسا حکمرانی کننگا نے، او پارے کہ پیپلز پارٹی تحریک انصاف و مسلم لیگ ہر مست آ ک اسہ سکہ نا اِرا کنڈ ءِ۔ او پارے کہ نا حکمرانک ملک انا مسٹر عافیہ صدیقی ءِ پیسہ ہلسا امریکہ غا بہا کریر و ساڑی ظالم حکمرانک اینو کشمیر ءِ بہا کرینو، مودی بے جنگ آن کشمیر آ کوزہ کریینے۔ او پارے کہ اسلام آباد نا سینٹ گچین کاری اسہ فکس میچ اس کُس، قومی اسمبلی ٹی یوسف رضا گیلانی ءِ کٹفوئی کُس و سینٹ اٹ سنجرانی ءِ کٹوئی کُس، ہندا سوب آن جماعت اسلامی کس ءِ وونٹ تھو۔

کورونا ٹیسٹنگ نا کاریمی و اکداری کچ ءِ ودفنگ انگ ءِ لیاقت شاہوانی

کوئٹہ (آن لائن) بلوچستان اٹ کورونا وائرس نا مثبت کیس تا کچ پدریسہ ودنگ اٹی ءِ و صوبہ ٹی مثبت کیس تا کچ 1.5 درسَد آن زیات مرسا 3.4 درسَد ریکارڈ کننگا نے، ملک انا ایلو صوبہ غا تینا بار بلوچستان اٹ ہم جہانی دین کورونا نا مسٹمیکو لہرانا وخت آ مثبت کیس تا کچ پدریسہ ودنگ اٹی ءِ دا حالیت آتے ٹی نئے بیرہ شاریک ایس او پی تیا عملدرآمد کپسہ و نئے صوبائی حکومت نا کنڈ آن دا بابت خاص ءِ گام گچ اس کننگا نے۔ ترجمان صوبائی حکومت لیاقت شاہوانی پارینے کہ کورونا نا اولیکو و اُمیکو لہرانا وخت آن جانی تون اوار زرگزرانی نسخان ہم مس، ہڑدے ئی زند زہمی مس، اگہ الس کورونا ایس او پی تیا عملدرآمد کتو تو کیسک پین ودنگ کیرہ۔ او پارے کہ کورونا ٹیسٹنگ نا کاریمی و اکداری کچ ءِ پین ودفنگ انگ ءِ دفتر و ہسپتال آتے ٹی بروک آ تا کورونا ٹیسٹ ءِ الی گوندنگک وخت اس کہ صوبہ ٹی انسداد کورونا نا ویکسی نیشن نا عمل برجاءِ و 16 ہزار طبی کارندہ غا تا ویکسی نیشن کننگا نے۔

ایس ایچ او ماشکیل نا منشیات فروش آ تا برخلاف کارروائیک ستا کڑ زرہ، میر نظر ملنگزئی

ماشکیل (آن لائن) بلوچستان نیشنل پارٹی ماشکیل نا سینئر راہشون میر نظر ملنگزئی تینا بیان اٹ پارینے کہ ایس ایچ او ماشکیل شبیر احمد بڑیچ نا منشیات فروش آ تا برخلاف کارروائیک ستا کڑ زرہ انتئے کہ ماشکیل اٹ بھلو کچ اسے آن منشیات نا ناسور ساڑی ءِ ایس ایچ او چارج بلنگ تون اوار دا ناسور نا زموار بندغ آ تا برخلاف کارروائی کرینے ہرا کہ جوان ءِ گام اسے، بلوچستان نیشنل پارٹی نا راہشون مستی پارے کہ او میت کینہ کہ دا کان پد ہم منشیات فروش آ تا برخلاف دا وڑ انا کارروائیک برجا سلرہ۔

تعلیم شوندارئی نا اسٹ انا وڑ ءِ ہچ سمجھوتہ کننگک، انجینئر ریاض بلوچ

قلات (آن لائن) تعلیم شوندارئی نا اسٹ انا وڑ ءِ ہند اسوب آن تعلیم نا بشخ آ ہچ سمجھوتہ کننگک، صوبائی وزیر داخلہ بلوچستان میر ضیاء اللہ لانگو نا پروٹوکول آفیسر انجینئر ریاض بلوچ ضلع قلات ٹی ہائی اسکول مغلزئی، ایلمنٹری کالج قلات نا دورہ و شجرکاری نا وخت آ میڈیا تون ہیت وگپ کرسا کرے۔ دا وخت آ ڈویژنل فاریسٹ آفیسر قلات فرید احمد رند، جنرل سیکرٹری بی اے پی عنایت اللہ بابر، ترجمان بی اے پی قلات کامریڈ عبدالسلام لانگو، پرنسپل ایلمنٹری کالج قلات شمس پندرانی، ہیڈ ماسٹر مغلزئی قلات محمد یاسین وایلوفک ہم ساڑی ئسر۔

.....کوئٹہ، چیئرمین پبلک اکاؤنٹس کمیٹی و صدر بلوچستان شطرنج ایسوسی ایشن اختر حسین لانگو تون ایسوسی ایشن نا عہدیدار آ تا اوار فوٹو

نواز شریف پاکستان دشمن بیانیہ ءِ مونی دنگ اٹی ءِ حمزہ ناصر

پاک فوج ملک آن دہشت گردی نا چٹفنگ و ملک انا رکھ اکن تینا جان تے ند رکرینے

پاکستان تحریک انصاف پاک فوج و ادارہ غا تیا سٹی تنقید نا مذمت ءِ کیک، پی ٹی آئی راہشون

کوئٹہ (پ ر) پاکستان تحریک بلوچستان نا راہشون حمزہ خان ناصر پارینے کہ مسلم لیگ (ن) نا قائد میاں نواز شریف پاکستان دشمن بھارت نا بیانیہ ءِ مونی دنگ اٹی ءِ ہرانا پیدوار آ مثال پاک فوج و ایلو ادارہ غا تیا سٹی تنقید کننگ ءِ ہرانا پاکستان تحریک انصاف مذمت ءِ کیک، پاک فوج ملک آن دہشت گردی ءِ چٹفنگ و ملک انا رکھ اکن تینا جان تے ند رکرینے ہرانا برخلاف بیان بازی کننگ جوان ءِ گام اس اف، تینا جاری کروک بیان اٹ حمزہ خان ناصر پارے کہ اپوزیشن اٹ اوار جماعت آ ک تینا کرپشن ءِ ڈکنگ کن اسہ پلیٹ فارم آ ہچ مسنو، درو اسکان اسٹ ایلو ءِ کرینک تروک آ ک اینو تینا جندی فائدہ غا تیکن اسٹ مسنو، او فتے الس تون ہچ کاریم اف، او پارے کہ میاں نواز شریف پاکستان دشمن ملک بھارت نا بیانیہ ءِ مونی دنگ اٹی ءِ پاک فوج و ایلو ادارہ غا تیا میاں نواز شریف نا تنقید نا پاکستان تحریک انصاف سخت مذمت ءِ کیک، او پارے کہ پاکستان نا الس نا مون آ اپوزیشن نا سرکڑ دہ غاک بے پردہ مسنو۔

.....کوئٹہ، سردار کمال خان بنگلزئی و سردار عاصم سرپرہ، محمد شہی و سرپرہ قبیلہ نا نیام اٹ برجا جھیڑہ نا خیر ءِ کننگ اٹی ءِ

محمد شہی و سرپرہ قبیلہ غا تا نیام اٹ 5 سال آن برجا جھیڑہ نا خیر

جرگہ نا کماشی ءِ سردار کمال خان بنگلزئی، سردار عاصم سرپرہ اسک کریر، فیصلہ بنفسا قبیلہ غاتے خوش کننگا

خیر خواہ تا کنڈ آن ہڑتوم آ جرگہ نا کماش آتے فیصلہ نا واکداری تسر، فریق آ تا واکداری نا رداٹ فیصلہ بنفنگا

کوئٹہ (پ ر) محمد شہی و سرپرہ قبیلہ غا تا نیام اٹ 5 سال آن برجا جھیڑہ نا خیر مس۔ سردار بنگلزئی ہاؤس کوئٹہ ٹی اسہ قبائلی ءِ جرگہ اس سردار کمال خان بنگلزئی نا کماشی اڈہلک، جرگہ ٹی سردار کمال خان بنگلزئی، سردار عاصم جان سرپرہ، ٹکری اسد اللہ سرپرہ، سردار حاجی محمد انور محمد شہی، ٹکری مراد خان محمد شہی، سردار محمد حنیف رستم زئی، سردار الطاف محمد شہی، ٹکری عزت خان بنگلزئی، ملک سیف محمد شہی وایلو قبائلی متبر آ ک ساڑی ئسر، محمد شہی قبیلہ نا کنڈ آن حاجی محمد اعظم محمد شہی، حاجی محمد قاسم محمد شہی، صوبیدار عبدالرشید محمد شہی، عبدالستار محمد شہی، در محمد محمد شہی وایلو فک ساڑی ئسر، سرپردہ قبیلہ نا کنڈ آن حاجی رحیم خان سرپرہ، حاجی شاہجہان سرپرہ وایلو فک ساڑی ئسر، دا بابت پڑک آ ک تینا تینا کنڈ آن خیر خواہ پن کرسا سردار کمال خان بنگلزئی، سردار عاصم جان سرپرہ ءِ فیصلہ ناواکداری تسر، او لیکو پڑک حاجی رحیم خان سرپرہ نا کنڈ آن خیر خواہ میر جنگی خان ٹکری اسد اللہ سرپرہ ءِ پن کننگا و ایلو پڑک حاجی محمد اعظم محمد شہی اسک تینا کنڈ آن سردار حنیف رستم زئی، سردار حاجی محمد انور محمد شہی، چیئرمین محمد انور مینگل ءِ خیر خواہ پن کریر، خیر خواہک ہڑتوم آ پڑک آ تا ہیت آتے بنگ آن پد جرگہ نا کماش سردار کمال خان بنگلزئی، سردار عاصم سرپرہ اسک فیصلہ بنفسا ہڑتوم آ پڑک آتے خوش کریر، اخیراٹ دعائے خیر کننگا۔

.....کوئٹہ، چیف سیکرٹری بلوچستان مطہر نیاز رانا ءِ ضلع غا تا ڈپٹی کمشنر ک تعلقدار ضلع غا تا بابت بریفنگ تننگ اٹی ءِ

.....جعفر آباد، امیر جماعت اسلامی سراج الحق عوامی ہاؤس نا بنداو ءِ تننگ آن پد دعا کننگ اٹی ءِ

.....قلات، صوبائی وزیر داخلہ نا نمائندہ انجینئر ریاض لانگو ایلمنٹری کالج قلات نا دورہ ءِ کننگ اٹی ءِ